

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

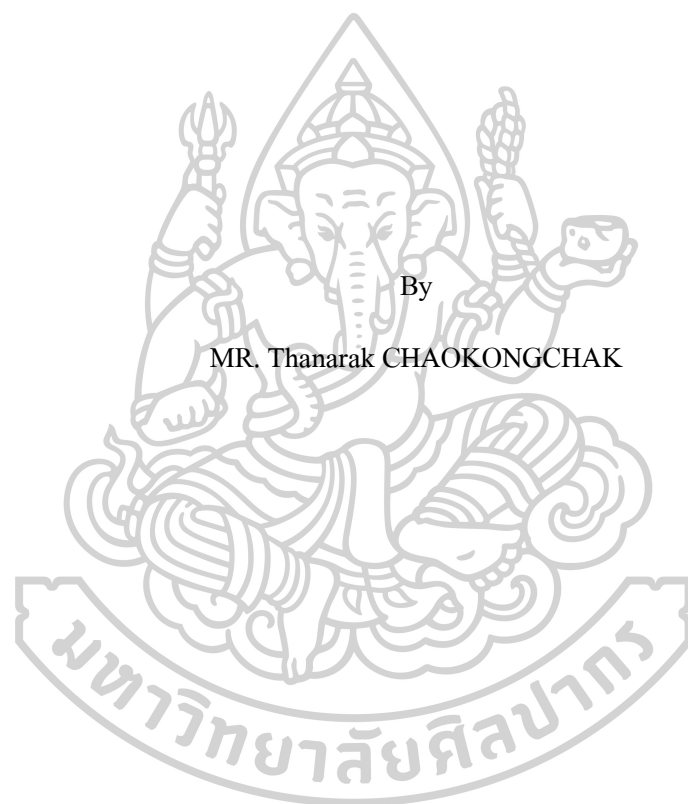
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE LIVES OF SCAVENGERS

By

MR. Thanarak CHAOKONGCHAK

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for Master of Fine Arts VISUAL ARTS

Silpakorn University

Academic Year 2022

Copyright of Silpakorn University

61002203 : ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : กลุ่มคนเก็บของเก่า, ประติมากรรม, ริโซเคิล-ริยูส

นาย ชนารักษ์ ชาวทองจักร์: การดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก : อาจารย์ ดร. ชีรพล หอสง่า

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อดังนี้ 1.สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมรูปมนุษย์ที่บิดเบี้ยว จากเศษวัสดุการรีไซเคิล 2.เพื่อสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมที่แสดงให้เห็นความยากลำบากในการดำรงชีวิตของมนุษย์ภายใต้สังคมเมือง 3.เพื่อสร้างผลงานประติมากรรมที่สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างคนกับวัตถุ ภายใต้สังคมที่วัดคุณค่าของคนจากวัตถุนำเสนอผ่านรูปทรงของมนุษย์ที่บิดเบี้ยวด้วยผลงานประติมากรรม ที่สะท้อนภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมเมือง ผ่านรูปแบบการจำลองเหตุการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับวัตถุแวดล้อมที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในเมือง

ผู้วิจัยจึงนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ ในหัวข้อ การดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า ด้วยผลงานประติมากรรมเป็นจำนวน 3 ชิ้นดังนี้ 1.พฤติกรรมดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า 2.การจัดการพื้นที่อยู่อาศัยของกลุ่มคนเก็บของเก่า 3.ผลกระทบเชิงโครงสร้างที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิต โดยต้องการแสดงให้เห็นถึงความยากลำบากในการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า จึงเป็นการถ่ายทอดสื่อสารปรากฏการสะท้อนสภาพสังคม แสดงให้เห็นความยากลำบากในการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่าผ่านรูปแบบของประติมากรรมกลุ่มและจำลองเหตุการณ์ผ่านผลงานประติมากรรม

ที่เผยให้เห็นว่าชีวิตและคุณค่าของการดำรงชีวิต ที่เกิดขึ้นจากผลของการพัฒนาเมืองและเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น เกิดผลกระทบเชิงโครงสร้างที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิต ทำให้เกิดกลุ่มคนที่ไม่ได้รับโอกาสที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี เกิดเงื่อนไขในการสร้างชีวิตที่ดี ที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียม เพื่อถ่ายทอดให้คนทั่วไปได้รับรู้ และเข้าใจในการดำรงชีวิต และวิถีชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า เพื่อกระตุ้นเตือนให้ผู้คนในสังคมได้เข้าใจถึงการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า ที่ตกอยู่ในสภาพปัญหาความเหลื่อมล้ำเชิงโครงสร้างของสังคม

61002203 : Major VISUAL ARTS

Keyword : scavengers, Sculpture, recycle-reuse

MR. Thanarak CHAOKONGCHAK : The lives of scavengers Thesis advisor : Associate Professor Teerapon Hosanga, Ph.D.

This thesis has 3 objectives as follows: 1. Create sculptures of distorted human figures from scrap materials for recycling 2. Create sculptures that show the difficulty of human life under urban society. 3. Create sculptures that reflect the relationship between people and objects. Under a society that measures the value of people from objects presented through human forms distorted by sculptures. that reflects the reality that occurs in urban society Through the model of the relationship between people and objects that are important to lives in the city.

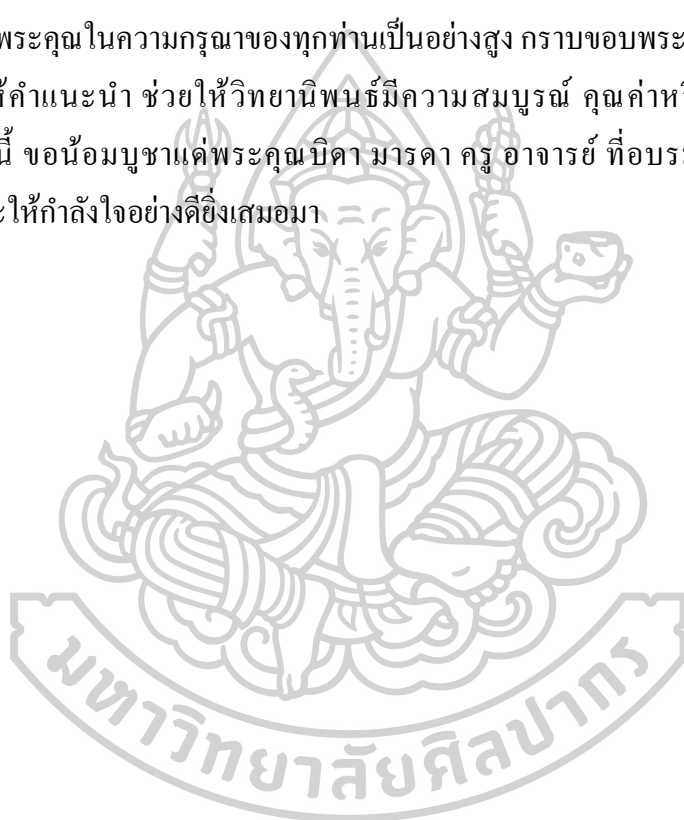
The researcher therefore presents a creative work on the topic of the life of a group of scavengers. With three pieces of sculpture as follows: 1. The behavior of the group of people collecting junk. 2. Management of the living space of the scavengers 3. Structural impacts that affect livelihoods by wanting to show the hardships of the lives of the scavengers Therefore, it is a communication broadcast that reflects the social situation. It portrays the difficulties of Scavengers through the form of group sculptures and simulating events through sculptures.

that reveals that life and the value of living arising from the effects of urban development and the resulting economy Structural impacts that affect livelihoods resulting in a group of people who are not given the opportunity to improve their quality of life create conditions for creating a good life to be able to live in a society with equal human dignity in order to convey to the general public to know and understanding of lives and the way of life of Scavengers To encourage people in society to understand the lives of the scavengers which falls into the problem of structural inequality of society

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.ธีรพล หอสง่า ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำ รวมทั้ง รองศาสตราจารย์จักพันธ์ วิชาสินีกุล ประธานกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ถนอมจิตร ชุ่มวงศ์ และ ศาสตราจารย์ อริยะ กิตติเจริญวิวัฒน์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ส่งผลให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ถูกต้องและสมบูรณ์อย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง กราบขอบพระคุณอาจารย์สาขาทุกท่านที่ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือวิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ คุณค่าหรือประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์นี้ ขอน้อมบูชาแด่พระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่อบรมสั่งสอน แนะนำให้การสนับสนุนและให้กำลังใจอย่างดียิ่งเสมอมา

นาย ธนารักษ์ ชาวงจักร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
1.3 สมมุติฐานของการศึกษา.....	6
1.3.1 สมมุติฐานเชิงความคิด.....	6
1.3.2 สมมุติฐานเชิงรูปแบบ.....	6
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	6
1.4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่.....	7
1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	7
1.4.3 ขอบเขตทางด้านรูปแบบ.....	7
1.5 ขั้นตอนการศึกษา.....	8
บทที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์	9
2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1.1 งานวิจัย คลองเตยโมเดลกับการพัฒนาเด็กภายใต้สังคมแห่งความเหลื่อมล้ำ.....	9
2.1.2 งานวิจัย คุณภาพชีวิตของคนไทย: นัยจากดัชนีการพัฒนามนุษย์.....	11

2.2 ศิลปินกรณีศึกษา.....	12
2.2.1 ไพโรจน์ พิเชฐเมฆากุล.....	13
2.2.2 Vally Nomidou.....	15
2.2.3 George Segal.....	17
2.2.4 Edward and Nancy Kienholz.....	19
2.3 ข้อมูลการรีไซเคิล (Recycle) และรีユส (Reuse).....	21
2.4 ข้อมูลภาคสนาม.....	22
2.4.1 ภาพถ่ายข้อมูลภาคสนาม.....	23
2.4.2 ข้อมูลการลงพื้นที่สำรวจ กลุ่มคนเก็บของเก่าขาย.....	25
2.4.3 สรุปข้อมูลเพื่อนำมาสร้างสรรค์.....	27
2.5 กรอบแนวคิดของการสร้างสรรค์.....	28
บทที่ 3 การทดลอง และกระบวนการสร้างสรรค์.....	29
3.1 เทคนิค วิธีการ และขั้นตอนการทดลอง.....	30
3.1.1 การทดลองวัสดุ.....	30
3.1.2 ผลการทดลองวัสดุ.....	32
3.2 กระบวนการสร้างสรรค์.....	34
3.2.1 ขั้นตอนการออกแบบผลงาน.....	34
3.2.2 ขั้นตอนการสร้างผลงาน.....	35
3.3 การพัฒนา และคลี่คลายด้านรูปแบบและความคิด.....	36
3.3.1 ผลงานชิ้นที่ 1.....	36
3.3.2 ผลงานชิ้นที่ 2.....	37
3.3.3 ผลงานชิ้นที่ 3.....	38
บทที่ 4 การวิเคราะห์ผลงาน.....	39
4.1 วิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 1.....	39

4.2 วิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 2 41

4.3 วิเคราะห์ผลงานผลงานชิ้นที่ 3 44

บทที่ 5 สรุป.....47

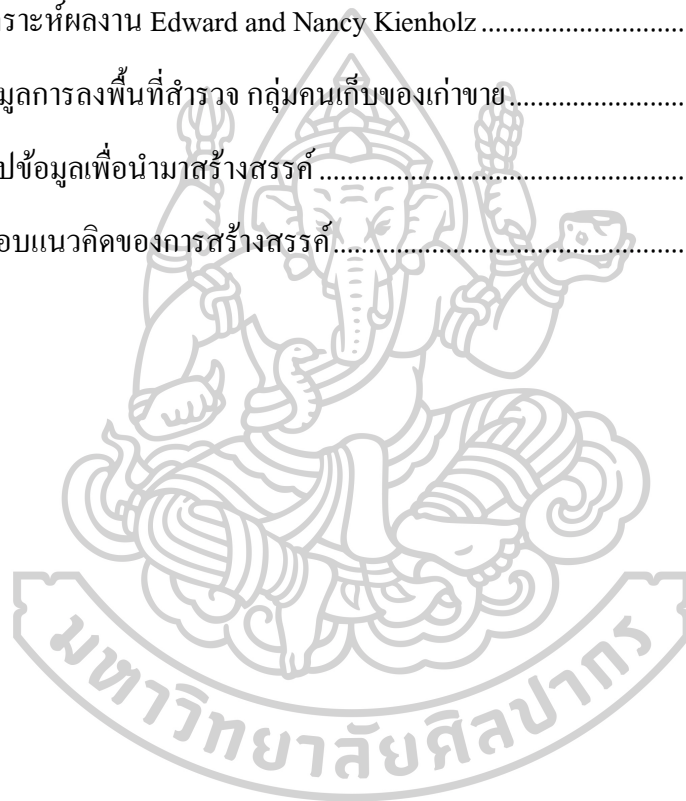
รายการอ้างอิง 49

ประวัติผู้เขียน 52

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 วิเคราะห์ผลงาน ไพโรจน์ พิเชฐเมธากุล.....	15
ตารางที่ 2 วิเคราะห์ผลงาน Vally Nomidou	17
ตารางที่ 3 วิเคราะห์ผลงาน George Segal.....	19
ตารางที่ 4 วิเคราะห์ผลงาน Edward and Nancy Kienholz	21
ตารางที่ 5 ข้อมูลการลงพื้นที่สำรวจ กลุ่มคนเก็บของเก่าขาย.....	26
ตารางที่ 6 สรุปข้อมูลเพื่อนำมาสร้างสรรค์	27
ตารางที่ 7 กรอบแนวคิดของการสร้างสรรค์.....	28

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ผลงาน ไพโรจน์ พิเชฐเมธากุล.....	14
ภาพที่ 2 ผลงาน VallyNomidou.....	16
ภาพที่ 3 ผลงาน George Segal.....	18
ภาพที่ 4 ผลงาน Edward and Nancy Kienholz.....	20
ภาพที่ 5 ภาพประกอบพื้นที่อยู่อาศัย.....	23
ภาพที่ 6 ภาพประกอบการจัดเก็บ.....	23
ภาพที่ 7 ภาพประกอบยานพาหนะที่ใช้ประกอบอาชีพ.....	24
ภาพที่ 8 ภาพประกอบผู้ให้ข้อมูล.....	24
ภาพที่ 9 ภาพประกอบการตลาด.....	31
ภาพที่ 10 ภาพประกอบการตลาด.....	31
ภาพที่ 11 ภาพประกอบการตลาด รูปทรงมนุษย์.....	32
ภาพที่ 12 ภาพประกอบการตลาด พื้นผิวของชิ้นงาน.....	33
ภาพที่ 13 ภาพประกอบการตลาด ลักษณะของรูปทรง.....	33
ภาพที่ 14 ภาพการออกแบบรูปทรง.....	35
ภาพที่ 15 ภาพผลงานชิ้นที่ 1.....	36
ภาพที่ 16 ภาพผลงานชิ้นที่ 2.....	37
ภาพที่ 17 ภาพผลงานชิ้นที่ 3.....	38
ภาพที่ 18 ภาพผลงานชิ้นที่ 1.....	40
ภาพที่ 19 ภาพผลงานชิ้นที่ 1.....	41
ภาพที่ 20 ภาพผลงานชิ้นที่ 2.....	42
ภาพที่ 21 ภาพผลงานชิ้นที่ 2.....	43

ภาพที่ 22 ภาพผลงานชิ้นที่ 3.....44

ภาพที่ 23 ภาพผลงานชิ้นที่ 3.....45

ภาพที่ 24 ภาพการแสดงผลงาน 46

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีความเหลื่อมล้ำสูงที่สุดในโลกและความเหลื่อมล้ำนั้นขยายตัวออกไปเรื่อย ๆ โดยคนรวยที่สุด 1% ถือครอง 66.9% ของทรัพย์สินเพียง 33.1% ความเหลื่อมล้ำเปรียบเทียบกับเป็นคำพูดถึงความไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้ที่มีโอกาสและผู้ที่ขาดโอกาส ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างในสังคมไทย ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากความไม่เท่าเทียมกันของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความแตกต่างในการเข้าถึงทรัพยากร ส่งผลต่อรายได้ที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคม ทำให้ถูกกีดกันออกไปจากสังคมด้วยข้อกำหนดและข้อบังคับต่างๆ ต้องใช้ชีวิตอย่างยากลำบาก ขาดปัจจัยในการดำรงชีวิต มีความรู้สึกสิ้นหวัง สภาวะขาดโอกาส และการยอมรับในสถานะภาพของตนเอง ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต¹

ข้าพเจ้าเป็นผู้หนึ่งที่อาศัยอยู่ในเมืองตั้งแต่เด็กจนโต ได้รับรู้ถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำในประเทศและเห็นถึงความไม่ไปของสิ่งแวดล้อมรอบตัวของสังคมเมืองที่พัฒนา และสภาพคุณภาพชีวิตของผู้คนที่ต่ำลง ผู้คนในสังคมต่างต้องหาเลี้ยงปากท้องไปวันต่อวัน เกิดเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่ไม่อาจแก้ไขได้ ข้อกำหนดที่คอยกีดกันผู้คนสิ่งเหล่านี้ทำให้ข้าพเจ้า รู้สึกถึงความไม่เท่าเทียม คุณค่ามีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และสิทธิที่ควรจะได้รับอย่างเสมอภาค

คนจนเมือง เป็นปัญหาที่เกิดจากกระบวนการกลายเป็นเมืองที่เกินระดับ ในสังคมไทยเป็นปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นมาอย่างยาวนาน กลุ่มคนที่มีรายได้น้อย มีลักษณะอยู่ในชุมชนแออัดหรือชุมชนบุกรุก คนจนเมือง ได้รับปัญหาคุณภาพชีวิต การเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ ปัญหาเศรษฐกิจ การมีรายได้น้อย และหนี้สิน ปัญหาความไม่มั่นคงในที่อยู่อาศัย เนื่องจากกลุ่มคนกลุ่มนี้ไม่มีทรัพยากร

¹ กานท์กลอน รักธรรม. (2560). ไทยแลนด์ดินแดนแห่งความเหลื่อมล้ำ! เมื่อรายได้ การศึกษา โอกาส แม้กระทั่งท้องถนน ก็ไม่เห็นหัวคนจน. เข้าถึงเมื่อ 11 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://themomentum.co/momentum-feature-thailand-inequality-2016-by-oxfam/>

และเข้าไม่ถึงทรัพยากร ต่างๆ ส่งผลทำให้กลุ่มคนเหล่านี้ ขาดคุณภาพชีวิตที่ดีกลุ่มคนเหล่านี้ไม่มีทางเลือกมากนักที่จะหาเลี้ยงชีพ ไม่สามารถพัฒนาตนเองให้หลุดพ้นความยากจนได้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของคนจน²

ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม คือระบบที่นายจ้างคือเจ้าของปัจจัยการผลิต เช่น ที่ดิน ทุน และการประกอบการ โดยใช้ปัจจัยการผลิตน้อยที่สุด มีเป้าหมายอยู่ที่ผลกำไรสูงสุด ส่วนแรงงานมีฐานะเป็นเพียงปัจจัยการผลิตอย่างหนึ่ง แรงงานจึงต้องพึ่งพานายจ้าง ที่ให้คุณค่ากับการที่ราคาถูกตัดสินในตลาดเสรี มีการแข่งขันสูง ทุกคนต่างหาผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม Adam smith(ค.ศ.1723-1790) บอกว่า ความเห็นแก่ตัวที่ต้องการจะสร้างผลประโยชน์ส่วนตน จะเป็นสิ่งที่ทำให้ผลประโยชน์ต่อสังคมสูงขึ้น ซึ่งการที่คนเห็นแก่ตัวหากอยู่ในระบบการแข่งขัน จะทำให้เป็นผลร้ายต่อสังคม การเอารัดเอาเปรียบ อำนาจทางสังคม ส่งผลต่ออำนาจต่อรอง และผลประโยชน์ในประเด็นความไม่สมดุลของต้นทุนทางกายภาพ หรือความไม่เป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากรในระบบ กล่าวคือการพัฒนาประเทศตามแนวทางระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่มีโครงสร้างการตลาดแบบผูกขาดทำให้กลุ่มธุรกิจผูกขาด และมีอำนาจเหนือการตลาดคอยเอารัดเอาเปรียบผู้อื่น โดยเฉพาะชนชั้นกลางถึงต่ำ จึงนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการทำลายระบบคุณค่าความเป็นมนุษย์ในสังคมไทยและไม่มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างที่เราควรจะเป็น

ความหมายของคุณภาพชีวิต การให้ความหมายของคำว่า คุณภาพชีวิต เป็นเรื่องที่ยากและมีความแตกต่างกันหลากหลาย เนื่องจากเหตุผลหลายประการ คือ คุณภาพชีวิตเป็นกระบวนการทางจิตใจที่สามารถบรรยายหรือตีความ โดยผ่านความคิดและภาษาที่แตกต่างกัน ความคลาดเคลื่อนจากมุมมองที่หลากหลายเกิดจากประสบการณ์ พื้นฐานความรู้ ประเด็นการนำเสนอและข้อเท็จจริงต่างๆ แนวคิดในเรื่องคุณภาพชีวิตขึ้นอยู่กับข้อกำหนดครอบคลุมความหมายให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถประเมินกระบวนการและผลต่างๆ ได้ และให้เป็นที่ยอมรับร่วมกันของบุคคลในสังคมเดียวกันได้ ความคิดที่ก่อให้เกิดความเข้าใจในความเจริญงอกงามและพัฒนาการของมนุษย์ การมีอายุยืนยาว กระบวนการทางด้านจิตใจ ส่วนอยู่ภายใต้อิทธิพลขององค์ประกอบต่างๆ รวมทั้งค่านิยมด้วย ซึ่ง หากเป็น นิยามแบบเดียวกันก็หมายถึงทุกคน โดยไม่มีการคำนึงถึงความ

² เดชา สังขวรรณ, รุ่งนภา เทพภาพ. (2553). ปัญหาคนจนเมืองในชุมชนแออัด: องค์ความรู้และกระบวนการขับเคลื่อน เปรียบเทียบประเทศไทย และประเทศเกาหลี. เข้าถึงเมื่อ 11 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก

แตกต่างกันอายุ ช่วงชั้นทางสังคม การศึกษา ซึ่งคงยากที่จะยอมรับได้ จากเหตุผลดังกล่าวจึงยากที่จะกำหนดนิยามของ คุณภาพชีวิตที่ดี ให้ยอมรับอย่างเป็นทางการ อย่างไรก็ตามได้มีผู้ให้นิยามไว้หลากหลาย ดังนี้ คุณภาพชีวิต หมายถึง สภาวะความพร้อมของบุคคลทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ และด้านอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่นปัจจัยสี่ สภาวะทางปัญญา รายได้ จำนวนบุตร เป็นต้นที่จะสามารถส่งผลให้เขา ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข³

มนุษย์ทุกคนควรมีสิทธิเท่าเทียมกัน คือ หลักความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งหมายถึงการที่ทุกคนมีสิทธิ และเสรีภาพเท่าเทียมกันที่จะได้รับคุณภาพชีวิตที่ดี ในมาตรฐานที่เหมาะสม ทั้งการมีอาหาร เสื้อผ้า และที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมพอเพียง มีความสามารถเผชิญปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ภาพความเป็นจริงในสังคมไม่เป็นเช่นนั้น ยังมีผู้คนมากมายที่ไม่ได้รับคุณภาพชีวิตที่ดีส่งผลต่อการดำรงชีวิต อย่างยากลำบากและไม่มีโอกาสที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

ในการศึกษาจะต้องค้นหาข้อมูล และลงสำรวจข้อมูล ข้าพเจ้าสนใจ กรณีศึกษากลุ่มคนเก็บของเก่า บริเวณกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม เบื้องต้นพบว่า กลุ่มคนกลุ่มนี้ประกอบอาชีพและมีรายได้จากการเก็บ ขยะของเก่า ทุกอย่างที่พอจะขายได้จากขยะที่คนอื่นทิ้งแล้ว บางคนก็มีรถซาเล้ง กระสอบ เพื่อความสะดวกในการเดินทางและจัดเก็บ ในปัญหาเชิงโครงสร้างที่มีปัจจัยและเงื่อนไขในการเข้าถึงทรัพยากร ทำให้กลุ่มคนเหล่านี้เลือกที่จะประกอบอาชีพเก็บของเก่าขาย เพราะไม่ต้องใช้ต้นทุน มีอิสระในการดำรงชีวิตบางคนเงินรูดเก็บตามทาง ส่วนใหญ่เป็นคนที่ไม่ได้มีการศึกษาสูง และไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตัวเอง พื้นฐานชีวิตน้อย มีอายุ แต่ก้สู้ชีวิต ใช้แรงเป็นแรงขับเคลื่อนในการประกอบอาชีพที่สุจริต มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต เลี้ยงดูตัวเองและครอบครัว แต่ในช่วงที่ราคาของขยะตกต่ำ ทำให้บางที่ออกไปเก็บขยะขาย หลักหักค่าใช้จ่ายก็พอได้กินได้ใช้ไม่มีเงินเหลือเก็บ แต่ด้วยภาระค่าใช้จ่ายทำให้ต้องเก็บขยะขายต่อไป

ปัญหาของกลุ่มคนเก็บของเก่าเป็นกลุ่มคนที่ไม่ได้รับสิทธิที่จะได้รับคุณภาพชีวิตที่ดี โอกาสและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียม โดยเฉพาะไม่ได้รับการส่งเสริมศักยภาพในการดำรงชีวิต ทั้งการศึกษา สุขภาพ ที่อยู่อาศัย ส่งผลต่อความยากจนทางรายได้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการ

³ ศุภเจตน์ จันท์สาส์น. (2554). คุณภาพชีวิตของคนไทย: นัยจากสถิติการฆ่าตัวตาย Quality of Life of Thai People: The Implication from Suicide Statistics. เข้าถึงเมื่อ 11 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www2.feu.ac.th/acad/llrc/jid/Detail.aspx?id=397>

ดำรงชีวิต ทำให้กลุ่มคนเหล่านี้ขาดอำนาจในการต่อรองในการเข้าถึงทรัพยากรที่ส่งเสริมศักยภาพในการดำรงชีวิตให้ดีขึ้นหมายถึงตอบสนองความต้องการของตนเอง ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคม คือ การประสบความสำเร็จในชีวิตตามเป้าหมายของตนเอง ดังนั้น การพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจึงมีความสำคัญมาก เพื่อช่วยในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม ในการดำเนินชีวิตให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น⁴

ข้าพเจ้าได้รับรู้เรื่องราววิถีชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่าที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า ซึ่งเป็นเรื่องราวที่ประสบพบเจอได้ทั่วไป แต่ผู้คนไม่สนใจในเรื่องราวนั้น ข้าพเจ้ามีความสะเทือนใจ จากการพบเห็นความยากลำบากในการดำรงชีวิตของกลุ่มคนกลุ่มนี้ ที่ประกอบอาชีพสุจริตเพื่อหาเลี้ยงชีพ และหารายได้จากการทำงานที่คนอื่นทิ้งแล้ว มาใช้ประโยชน์ เป็นอาชีพที่ใช้ทุนไม่มากนัก แต่กลุ่มคนเก็บของเก่าต้องใช้ทักษะในการค้นหาและคัดแยกของเก่าเพื่อรีไซเคิล จึงเกิดเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ การดำรงชีวิตของคนเก็บของเก่า

พลาสติกเป็นขยะอีกประเภทหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเราเสมอๆ อย่างเช่นขวดน้ำดื่ม หรือเครื่องดื่มที่บรรจุขวดพลาสติก ถูพลาสติก ขยะพวกพลาสติกสามารถนำมารีไซเคิลได้ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับคุณภาพของพลาสติกด้วยว่าจะสามารถนำไปรีไซเคิลได้

กลุ่มคนเก็บของเก่าที่รับซื้อก็สร้างรายได้พอสมควร จากเศษขยะต่างๆ เหล่านี้กลับกลายเป็นของมีราคาสำหรับกลุ่มคนกลุ่มนี้ จึงไม่น่าแปลกใจที่มีร้านรับซื้อของเก่ารีไซเคิลมีอยู่มากมายทั่วมุมเมือง โดยราคาของเหลือใช้พวกนี้จะแตกต่างกันไปตามประเภท เมื่อนำไปขายให้กับร้านที่รับซื้อ พ่อค้าที่รับซื้อก็จะนำไปขายให้โรงงานอุตสาหกรรมซึ่งจะเอาไปรีไซเคิลเพื่อนำมาใช้ใหม่อีกที ส่วนมากที่นำมารีไซเคิลจะถูกแปรสภาพไปเป็นเส้นใยสังเคราะห์สำหรับ ผลิตเสื้อผ้า แผ่นกรองสายรัด บรรจุกัมภ์ ผ้าบุตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ และพรม ขวดพลาสติก ซึ่งได้รับการรับรองว่ามีความปลอดภัย ขยะจึงไม่ใช่ของไร้ค่าโดยสิ้นเชิงอีกต่อไป สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้หลากหลาย

⁴ รัชวดี แสงมเหษณ์. (2560). ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา: คุณภาพสังคมที่คนไทยมองเห็น Disparities in Education: Social Quality in Thai's Views. เข้าถึงเมื่อ 11 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://kpi-lib.com/library/en/books/kpibook-23888/>

รูปแบบ หรืออย่างน้อยที่สุดก็สามารถนำไปขายได้ราคา การรีไซเคิล ถือเป็น การกระตุ้นจิตใต้สำนึก ในการใช้ทรัพยากรและรักษาสิ่งแวดล้อมอยู่ร่วมกัน⁵

ข้าพเจ้าต้องการสร้างผลงานประติมากรรมที่สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างคนกับวัตถุ แวดล้อมที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในเมือง จึงหาความเป็นไปได้ในการสร้างสรรค์ ค้นคว้า ข้อมูลลงสำรวจพื้นที่ สอบถามและพูดคุยเพื่อทำความเข้าใจในเรื่องราวของกลุ่มคนเก็บของเก่า เพื่อหาหลักการในการสร้างสรรค์ผลงานที่จะนำเสนอเป็นผลงานประติมากรรม อยาคนำเสนอเรื่องราว ที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึก ประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาและสร้างสรรค์ผลงาน ประติมากรรมชุดนี้ เพื่อถ่ายทอดให้คนทั่วไปได้รับรู้ และเข้าใจในการดำรงชีวิต และวิถีชีวิตของ กลุ่มคนเก็บของเก่า เพื่อกระตุ้นเตือนให้ผู้คนในสังคมได้เข้าใจถึงการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า ที่ตกอยู่ในสภาพปัญหาความเหลื่อมล้ำเชิงโครงสร้างของสังคม แสดงให้เห็นการเข้าถึงโอกาส และการเข้าถึงทรัพยากรของประชาชน

จากการศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมชุดนี้ เป็นวิธีการสื่อสารอย่างหนึ่ง ซึ่ง ข้าพเจ้าได้เรียนรู้วิธีการสื่อสารนี้และหวังว่า การสร้างสรรค์งานประติมากรรมนี้จะ เป็นส่วนหนึ่งที่ จะบอกเล่าเรื่องราวของกลุ่มคนเก็บของเก่าที่สะท้อนให้เห็นมุมมองหนึ่งในสังคม เพื่อนำมา ความรู้สึกของผู้คนทั่วไปให้ได้รับรู้และให้ตระหนักถึงความยากลำบากในการดำรงชีวิตของกลุ่ม คนเก็บของเก่า

1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมรูปมนุษย์ที่บิดเบี้ยว จากเศษวัสดุรีไซเคิล
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมที่แสดงให้เห็นความยากลำบากในการดำรงชีวิต ของมนุษย์ภายใต้สังคมเมือง
3. เพื่อสร้างผลงานประติมากรรมที่สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างคนกับวัตถุ ภายใต้สังคม ที่วัดคุณค่าของคนจากวัตถุ

⁵ Supang Chatuchinda. (2564). พลาสติก 102 : ความลับของระบบรีไซเคิล. เข้าถึงเมื่อ 13 มีนาคม 2566. เข้าถึงได้

1.3 สมมุติฐานของการศึกษา

1.3.1 สมมุติฐานเชิงความคิด

1. แสดงให้เห็นถึงคุณค่าของวัสดุด้วยกระบวนการรีไซเคิล เศษวัสดุเหลือใช้จากขยะที่นำมาใช้ประโยชน์ ประกอบเป็นอาชีพ เลี้ยงชีพ และเห็นถึงแหล่งที่มาของวัสดุนั้น
2. บริบทรอบข้างของการประกอบอาชีพของกลุ่มคนเก็บของเก่าที่สะท้อนการดำรงชีวิตในสังคม แสดงให้เห็นถึงสภาพการใช้ชีวิต และสภาพแวดล้อมรอบข้างในสังคม
3. สุนทรียที่เกิดขึ้น ขึ้นอยู่กับความพอใจของผู้ที่ได้พบเห็นคือการตีความของบุคคล การประเมินคุณค่าของวัตถุจึงขึ้นอยู่กับบุคคล จากเรื่องราวของการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า แสดงให้เห็นถึงการตีค่าของคนจากวัตถุสิ่งของ

1.3.2 สมมุติฐานเชิงรูปแบบ

1. นำเสนอผลงานประติมากรรมผ่านวัสดุที่หาได้ใกล้ตัวจากการประกอบอาชีพมาใช้ใหม่เพื่อแสดงให้เห็นถึงการจัดการรูปแบบในการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่าผ่านรูปทรงมนุษย์กับวัตถุสำเร็จรูป มาประกอบเข้าด้วยกันอย่างบิดเบี้ยว
2. นำเสนอผ่านรูปทรงมนุษย์ที่รูปทรงที่เคียงกัน (Juxtaposing Forms) และรูปทรงที่ต่อเนื่องกัน (Connecting Forms) ที่ถูกจัดการภายใต้ข้อกำหนดและข้อบังคับของสังคมที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่าเพื่อให้เห็นถึงความยากลำบากในการดำรงชีวิต
3. นำเสนอผ่านความสัมพันธ์ระหว่างคนกับวัตถุที่มีส่วนเกี่ยวข้องผ่านรูปทรงคนกับวัตถุที่ถูกจัดการภายใต้ข้อกำหนดของสังคม รูปทรงที่ซ้อนกัน (Overlapping Forms) และรูปทรงที่แทรกเข้าหากัน (Interpenetrating Forms) ในกิจกรรมประกอบอาชีพให้เห็นถึงผลกระทบที่ได้รับ

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาเชิงสำรวจเป็นการศึกษาทำความเข้าใจการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า ลักษณะการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตในมุมมองต่าง รูปแบบและลักษณะการประกอบอาชีพ

ปัจจัย ที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิต ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ กลุ่มคนชายขอบ กรณีศึกษา กลุ่มคนเก็บของเก่า

1.4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษากลุ่มคนชายขอบ โดยมุ่งที่ กลุ่มคนที่ประกอบอาชีพเก็บของเก่า บริเวณ กรุงเทพมหานคร เขตสายไหม กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา ประกอบด้วยกลุ่มคนที่ประกอบอาชีพเก็บของเก่าขายที่ดำรงชีวิต

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ข้อมูลเอกสารงานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต

-คลองเตยโมเดลกับการพัฒนาเด็กภายใต้สังคมแห่งความเหลื่อมล้ำ โดย
หน่วยงาน/องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้าน เด็กสนับสนุนโดยสสส.

-ศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อม คุณภาพชีวิต

-คุณภาพชีวิตของคนไทย: นัยจากดัชนีการพัฒนามนุษย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

ศุภเจตน์ จันทร์สาส์น

-ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิต ปัจจัยในการดำรงชีวิต

-สิทธิมนุษยชนที่อยู่อาศัยปี ๒๕๔๘ ความจริง นโยบาย กฎหมาย และสิทธิคนจน
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

-ศึกษาเรื่อง คนจน หลักการมีชีวิตอยู่ของมนุษย์ สิทธิขั้นพื้นฐาน

ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่สำรวจและสังเกตกิจกรรมการดำรงชีวิตที่เกิดจากการประกอบอาชีพของกลุ่มคนเก็บของเก่า การจัดการกับวัสดุที่เกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิต

1.4.3 ขอบเขตทางด้านรูปแบบ

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาผลงานของศิลปิน แนวศิลปะ หลักการสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้อง

ศิลปินกรณีศึกษา

ไพโรจน์ พิเชฐเมธากุล

Vally Nomidou

George Segal

Edward and Nancy Kienholz

แนวคิดทางศิลปะที่เกี่ยวข้อง

ศิลปะแบบเอ็กซ์เพรสชันนิสม์(Expressionism)

ศิลปะแห่งการหยิบยืม(Appropriation Art)

ศิลปะการจัดวาง(Installation)

หลักการการสร้างสรรค์

รูปทรงที่ต่อเนื่องกัน (Connecting Forms)

รูปทรงที่เคียงกัน (Juxtaposing Forms)

รูปทรงที่ซ้อนกัน (Overlapping Forms)

รูปทรงที่แทรกเข้าหากัน (Interpenetrating Forms)

รูปทรงอินทรีย์รูปกับวัตถุสำเร็จรูป(Organic Forms Finished Object)

1.5 ขั้นตอนการศึกษา

1. ใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่หาได้จาก ห้องสมุด วารสาร อินเทอร์เน็ต และแยกออกเป็นแต่ละเรื่อง
2. ใช้วิธีการค้นคว้าจากการลงสำรวจพื้นที่ที่มีกลุ่มคนเก็บของเก่า ในกรุงเทพมหานคร โดยการลงสำรวจพื้นที่ โดยการเฝ้าสังเกตการณ์ สอบถามข้อมูล พูดคุย และบันทึกข้อมูลเป็นรูปถ่าย การสังเกตแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ศึกษา
3. วิเคราะห์ข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มคนเก็บของเก่าขาย
4. ศึกษาค้นคว้ารูปแบบของสมมุติฐานความเป็นไปได้ใน เทคนิค วัสดุ รูปแบบ และกลยุทธต่างๆในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมและการนำเสนอผลงานที่สอดคล้องกับแนวความคิดและเป้าหมาย
5. วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ ประมวลผลและตรวจสอบตามกรอบแนวคิดหรือสมมุติฐานและเป้าหมาย

บทที่ 2

ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลจากการศึกษาทั้งด้าน แนวนงานและความคิดจากศิลปินและข้อมูลต่างๆ เป็นศิลปะที่แสดงออกเกี่ยวกับมนุษย์และสังคม ซึ่งสะท้อนคุณภาพชีวิตในสังคมปัจจุบัน โดยมีการตอบโต้กันระหว่างรูปทรงมนุษย์กับรูปทรงวัตถุ ซึ่งข้าพเจ้าสนใจในเนื้อหาที่แสดงออกเพื่อสะท้อนภาพสังคม

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 งานวิจัย คลองเตยโมเดลกับการพัฒนาเด็กภายใต้สังคมแห่งความเหลื่อมล้ำ

เป็นงานวิจัยที่สะท้อนสถานการณ์ปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเด็กตรงนั้นให้เห็นถึงปัญหาความรุนแรงและความเหลื่อมล้ำเชิงโครงสร้างทางสังคมไทยที่มีมาอย่างยาวนาน ตัวอย่างรูปธรรมที่สำคัญคือ ชุมชนคลองเตย ซึ่งเป็น ชุมชนแออัด เก้าแก่ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ มีผู้อยู่อาศัยมากกว่า 87,000 คน และครัวเรือนมากกว่า 18,000 ครัวเรือน ภายในชุมชนแบ่งเป็น ชุมชนย่อย สืบเนื่องจากการที่ครอบครัวในชุมชนส่วนใหญ่เป็น ผู้มีรายได้น้อย รายได้ไม่สม่ำเสมอ ส่งผลให้ครอบครัวเหล่านี้ ต้องทุ่มเทเวลาเพื่อเพิ่มรายได้ของครอบครัว ทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวห่างเหิน เนื่องจากขาดโอกาสที่จะอยู่ พร้อมหน้า หรือมีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว อีกทั้งการผู้ปกครองไม่ได้รับการศึกษาอย่างพอเพียง ทำให้พ่อแม่ไม่สามารถนำความรู้มา พัฒนาอาชีพหรือหาช่องทางในการประกอบอาชีพด้านอื่นหรือในบางกรณีนำไปสู่การประกอบ อาชีพที่ผิดกฎหมายเช่นค้า ยาเสพติดส่งผลให้ครอบครัวคนจนมักตกอยู่ในภาวะด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจอย่างเรื้อรัง ภาวะที่ถูกกีดกันจากสังคมรอบด้านประกอบกับกระแสบริโภคนิยมความอยากมียากเป็นเป็นสาเหตุสำคัญให้เกิดความเครียด ในชีวิตและการเก็บกดนำไปสู่การพัวพันกับแหล่งอบายมุขและความรุนแรงในครอบครัว เด็กและเยาวชนตกอยู่ในสภาพด้อยโอกาสมีความเสี่ยงที่จะได้รับการดูแลไม่เหมาะสม เช่นผู้ปกครองติดเหล้ายาเสพติดแล้วใช้ความรุนแรงหรือปล่อยให้เด็ก(วัย ทารก-วัยรุ่น)อยู่ตามลำพัง

เด็กอยู่บ้านตามลำพังในช่วงหลังเลิกเรียน, วันหยุด เด็กไม่มีผู้ดูแล เนื่องจากพ่อแม่ถูกคุมขังในเรือนจำ ผู้ปกครองขาดความรู้ทักษะในการเลี้ยงดูเด็กหรือเคยถูกเลี้ยงดูมาอย่างไม่เหมาะสมมีการทะเลาะเบาะแว้งใช้ความรุนแรงขาดกิจกรรมร่วมกันในครอบครัวเนื่องจากผู้ปกครองไม่มีเวลาไม่ให้ความสำคัญ ไม่มีเงิน ฯลฯ เด็กขาดแบบอย่างที่ดีในชีวิต ขาด ทักษะชีวิตขาดความภาคภูมิใจ ในตัวเองเด็กมีทักษะทางการเรียนต่ำเนื่องจากขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์, ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแล หรือสอน การบ้านไม่เป็น ฯลฯ เด็กติดยาเสพติด มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการทำผิดกฎหมาย เด็กมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งนำไปสู่ปัญหาการเป็นพ่อแม่วัยรุ่น เด็กขาดกิจกรรม พื้นที่สร้างสรรค์ ซึ่งนำไปสู่ปัญหาการติดเกม ติดยาเสพติด ฯลฯ ปัญหาต่างๆ เหล่านี้แม้ว่ารัฐและหน่วยงานภาครัฐจะรับทราบเป็นอย่างดีแต่ในทางปฏิบัติยังขาดมาตรการในการ แก้ไขปัญหาที่เพียงพอสถานการณ์ปัญหาในคลองเตยจึงไม่คลี่คลายชุมชนอยู่ในสภาพต่างคนต่างอยู่ขาดความไว้วางใจซึ่งกันและกันทำให้ ปัญหาซับซ้อนเกินกว่าจะรับมือได้เมื่อสถานการณ์ปัญหาซับซ้อนมากขึ้น จึงต้องการ พลังการขับเคลื่อนที่สูง รวดเร็ว ทันการณ์ ในขณะที่หน่วยงานราชการใหญ่โต เทอะทะเต็มไปด้วยกฎระเบียบและช่องว่างที่กว้างใหญ่ไม่สามารถขับเคลื่อนงานให้เป็นไป ตามยุทธศาสตร์ที่วางไว้จึงทำให้เกิดปรากฏการณ์ที่NGOต้องทำหน้าที่แทนรัฐ⁶

จากงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นได้ว่า สภาพแวดล้อม การเลี้ยงดูนั้นส่งผลต่อ ความคิดของกลุ่มคนกลุ่มนี้ซึ่ง หากผู้ปกครองขาดความรู้ ทักษะในการเลี้ยงดูเด็กหรือเคยถูกเลี้ยงดูมาอย่างไม่เหมาะสมมีการทะเลาะเบาะแว้งใช้ความรุนแรง ขาดกิจกรรมร่วมกันในครอบครัวเนื่องจากผู้ปกครองไม่มีเวลาไม่ให้ความสำคัญ ไม่มีเงิน เด็กขาดแบบอย่างที่ดีในชีวิตส่งผลต่อการดำรงชีวิตในต่อไป

ที่อยู่อาศัย เป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีความสำคัญสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์ ดังนั้นความมั่นคง ในการอยู่อาศัยเป็นจึงสิ่งสำคัญ ในสภาพแวดล้อมและชุมชนที่แออัดนั้น ผู้คนส่วนใหญ่ไม่ได้มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดี จึงไม่สามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้ ทำให้มีความมั่นคงที่อยู่ในระดับต่ำ จึงทำให้สภาพปัญหาสภาพแวดล้อมไม่น่าอยู่ มีสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม อันตรายต่อ สุขภาพอนามัย และความปลอดภัย ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมปัจจุบัน

⁶ หน่วยงาน/องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้าน เด็กสนับสนุน โดยสสส. (2562). คลองเตยโมเดลกับการพัฒนาเด็ก ภายใต้อสังคมนแห่งความเหลื่อมล้ำ. เข้าถึงเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2562. เข้าถึงได้จาก http://social-agenda.org/wp-content/uploads/2016/09/arklongtorymodel-and-social-inequality_2559.pdf

สิ่งที่สำคัญในเนื้อหานี้คือ สภาพแวดล้อม ล้วนมีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทำให้เกิดความแตกต่างในวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คน การที่มีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาพื้นที่ในสังคมมากขึ้น แต่ไม่ได้ส่งผลถึงคุณภาพชีวิตของกลุ่มคนกลุ่มนี้ เป็นปัญหาในเรื่องคุณภาพชีวิตตกต่ำ ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคม

2.1.2 งานวิจัย คุณภาพชีวิตของคนไทย: นัยจากดัชนีการพัฒนามนุษย์

ผลงานวิจัยแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยถือได้ว่าประสบความสำเร็จในการพัฒนามนุษย์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชนในประเทศได้อย่างต่อเนื่องประเทศไทยมีการพัฒนามนุษย์สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งบอกเป็นนัยว่าประเทศไทย สามารถพัฒนาและยกระดับตัวบ่งชี้ต่างๆ ของการพัฒนาให้มีค่าใกล้เคียง กับเป้าหมายในการพัฒนามากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ เมื่อพิจารณามิติของการพัฒนาในแต่ละมิติพบว่าประเทศไทยยังต้องการการพัฒนาทางด้านสุขภาพ ทางด้านการศึกษา ทางด้านความเหลื่อมล้ำทางรายได้ทางด้าน ความเท่าเทียมทางเพศ ทางด้านความยั่งยืน และทางด้านความ มั่นคงของมนุษย์หากต้องการ ยกระดับคุณภาพของคนไทยให้สูงขึ้นกว่าในปัจจุบัน ประเด็นคือประเทศไทยมีดัชนีการพัฒนามนุษย์ที่ต่ำ สะท้อนให้เห็นว่าคุณภาพชีวิตของประชาชน

เนื่องจากการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อบุคคล ไม่สามารถสะท้อนคุณภาพชีวิตของคนในสังคมได้อย่างครอบคลุมดังกล่าวข้างต้น ทำให้นักวิชาการและหน่วยงานต่างๆ ทั่วโลกให้ความสนใจศึกษาและพัฒนาดัชนี ชีววัด ระดับคุณภาพชีวิตในประเทศของตนและในระดับนานาชาติ เช่น ดัชนีความอยู่ดีมีสุขของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และบทความเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอระดับคุณภาพ ชีวิตของคนไทยเมื่อพิจารณาจาก ดัชนีการพัฒนามนุษย์สะท้อนระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยในมิติต่างๆ ในด้านการพัฒนามนุษย์⁷

จากการศึกษาความเหลื่อมล้ำในสังคม พบว่า ในความเหลื่อมล้ำทั้งด้านรายได้และทรัพย์สิน ยิ่งสังคมมีความแตกต่าง ด้าน รายได้และทรัพย์สินมากเท่าใด ยิ่งทำให้สังคมมีความเหลื่อมล้ำกันมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งสอดคล้อง กับผลการศึกษาวิจัยที่ สัมพันธ์กับความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาไทยส่งผลต่อคุณภาพสังคมและคุณภาพชีวิตในการดำรงชีวิตของกลุ่มคนทั้งด้านความ มั่นคงและสุขภาพ จะเห็นการพัฒนาในประเทศแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาด้านต่างๆ ที่ไม่ได้ยกระดับคุณภาพ

⁷ศุภเจตน์ จันทร์สาส์น. (2560). คุณภาพชีวิตของคนไทย: นัยจากดัชนีการพัฒนามนุษย์. เข้าถึงเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2562. เข้าถึงได้จาก https://www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/oct_dec_11/pdf/aw09.pdf

ชีวิตของคนใน ประเทศ ซึ่งผลจากการพัฒนานี้ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มคนและทำให้กลุ่มคนที่ไม่ได้พัฒนาเกิดความยากลำบากใน การดำรงชีวิต

ข้าพเจ้าสนใจคุณภาพชีวิตของคนในสังคม จากข้อมูลงานวิจัยข้าพเจ้าได้มีทัศนคติต่อแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ที่สะท้อนคุณภาพชีวิตของคนในสังคมและปัญหาความรุนแรงและความเหลื่อมล้ำเชิงโครงสร้างทางสังคมไทย ที่มีที่มาจากต้นทุนของชีวิต พื้นฐานครอบครัวและข้าพเจ้าได้พบว่า คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นไม่ได้เกิดจากตัวบุคคล แต่เกิดจากสภาพสังคมและครอบครัว

การพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ ความยากจนที่มากขึ้น ความไม่เท่าเทียมในเรื่องพื้นที่ ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม จากข้อมูลงานวิจัยนี้ช่วยสนับสนุนความคิดเกี่ยวกับการขาดทรัพยากร ของกลุ่มคนเก็บของเก่าขาย ในกรณีศึกษาของข้าพเจ้า ที่มีที่มาจากต้นทุนของชีวิต ทั้งด้านสภาพแวดล้อม การศึกษา สังคม ที่ส่งผลให้กลุ่มคนกลุ่มนี้เข้าไม่ถึงทรัพยากร ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นได้ กลุ่มคนเหล่านี้จึงต้องดำรงชีวิตด้วยความยากลำบาก

ดังนั้นงานประติมากรรมของข้าพเจ้าต้องแสดงให้เห็นถึงรูปแบบและเนื้อหา ที่มีลักษณะของสภาพแวดล้อมการดำรงชีวิต ทรัพยากรในการดำรงชีวิต ที่เป็นภาพสะท้อนของสังคม โดยมีการตอบโต้ระหว่างรูปทรงของมนุษย์ กับสภาพแวดล้อมและบริบทรอบข้าง เพื่อให้เห็นถึงการดำรงชีวิต

2.2 ศิลปนกรณศึกษา

การศึกษาเรื่องการดำรงชีวิตของคนเก็บของเก่า ในการทำงานศิลปะมีศิลปินมากมายที่ทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องทั้งด้านเนื้อหาและรูปแบบที่ใกล้เคียง ซึ่งเป็นตัวอย่างในการศึกษาเพื่อนำไปวิเคราะห์และสร้างสรรค์เป็นผลงาน รวมไปถึงข้อมูลวิจัย กรณีศึกษาและศิลปนกรณศึกษามาเพื่อแสดงให้เห็นเข้าใจถึงความคิดและกระบวนการศึกษาในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า

ในนิทรรศการศิลปะผลงานชุด ‘The Possitivity Scrolls ม้วนกระดาษของความหวัง’ ของไพโรจน์ พิชฐุมธากุลที่วาด ภาพโฮมเลสในนิวยอร์ก ศิลปินมองทุกอย่างคือศิลปะ ชีวิตคนคนหนึ่งก็คืองานศิลปะ ไม่ได้มองว่าความสวยงามคือความ สมบูรณ์ แต่ความไม่สวยงามมันก็คือความ

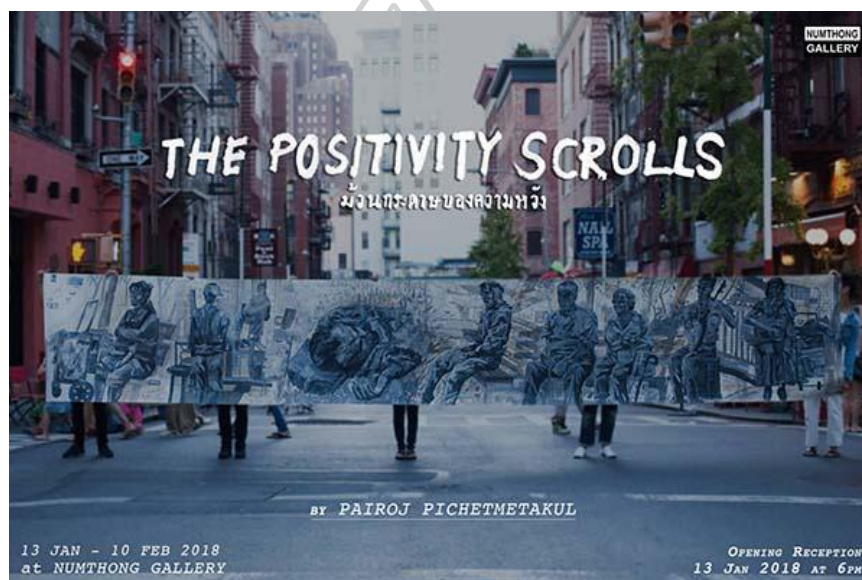
สมบูรณ์เหมือนกันศิลปินจึงถ่ายทอดภาพชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนไร้บ้านให้ออกมา ตามอารมณ์ความรู้สึกจริงๆที่ได้รับให้ดูเป็นธรรมชาติ ข้าพเจ้าได้รับรู้เรื่องราววิถีชีวิตจึงเกิดเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ เกี่ยวกับวัตถุกับการดำรงชีวิตจึงอยากนำเสนอเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นการอยู่ร่วมกันระหว่างคนพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่ส่งผล ต่อกัน ข้าพเจ้าจึงเริ่มสำรวจการถ่ายทอดแรงบันดาลใจเรื่องเดียวกันนี้ ที่ถูกถ่ายทอดผ่านผลงานทัศนศิลป์ ข้าพเจ้าพบว่าในการ ทำงานศิลปะมีศิลปินมากมายที่ทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องทั้งด้านเนื้อหาและรูปแบบที่ใกล้เคียง ซึ่งเป็นตัวอย่างในการศึกษา จึงยก ศิลปินกรณีศึกษามาเพื่อให้เข้าใจในความคิด โดยข้าพเจ้าสนใจศึกษาแนวคิดและรูปแบบของศิลปินสองท่านดังนี้

2.2.1 ไพโรจน์ พิเชฐเมธากุล

ในนิทรรศการศิลปะผลงานชุด The Possitivity Scrolls (2561) ม้วนกระดาษของความหวังของไพโรจน์ พิเชฐเมธากุล ที่วาดภาพคนไร้บ้านในนิวยอร์กศิลปินมองทุกอย่างคือศิลปะชีวิตคนคนหนึ่งก็คืองานศิลปะไม่ได้มองว่าความสวยงามคือความ สมบูรณ์ แต่ความไม่สวยงามมันก็คือความสมบูรณ์เหมือนกันศิลปินจึงถ่ายทอดภาพชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนไร้บ้านให้ออกมา ตามอารมณ์ความรู้สึกจริงๆที่ได้รับให้ดูเป็นธรรมชาติ โดยศิลปินจะเข้าไปวาดและศิลปินพูดคุย ทำความรู้จักกับคนไร้บ้าน ทำให้เข้าใจชีวิตความเป็นอยู่ของคน ไร้บ้านและ รู้ที่มาความเป็นมาของคน ไร้บ้าน ศิลปินใช้เวลาวาดประมาณ 5-6 ชั่วโมง ระหว่างวาดจะมีกล่องบริจาคเพื่อช่วยเหลือคน ไร้บ้านที่เป็นแบบ และรายได้จากการวาดภาพจะนำไปช่วยเหลือ และสร้างความหวังให้กับคน ไร้บ้าน เพื่อให้กำลังใจในการใช้ชีวิตของคน ไร้บ้านมีมากขึ้นวิธีการวาดภาพในที่สาธารณะทำให้มีผู้คนมาสนใจได้เห็นวิธีการทำงานและรอชมผลสำเร็จของผลงานจาก ที่ไม่มีคนสนใจกลุ่มคน ไร้บ้านเลยกลับมีคนเข้ามามุงดู พูดคุยชื่นชมชื่นชอบผ่านศิลปะ

ไพโรจน์ ใช้กระบวนการในการทำงานที่แสดงเรื่องราวชีวิตความเป็นอยู่ของคน ไร้บ้าน ศิลปินได้ใช้เทคนิคการวาด ภาพแบบจับพลาเส้นแต่ละวัน ที่วาดด้วยเวลาอันรวดเร็วและเป็นความรู้สึกขณะนั้นแสดงให้เห็นถึงสภาวะจิตใจที่มุ่งแสดง อารมณ์ความรู้สึกภายในด้วยเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับสังคม สภาพแวดล้อมที่พบเจอคน ไร้บ้านที่อาศัยอยู่ตามถนนข้างทาง เป็น ศิลปะที่สะท้อนความสับสนของสังคม เมือง เศรษฐกิจ เพศ และศาสนา แสดงความสกรปรกของสังคม ความเหลวแหลก ความ หลอกลวง โดยใช้ม้วนกระดาษม้วนที่มีความยาววาดภาพคน ไร้บ้านต่อกันหลาย

บุคคลอย่างต่อเนื่อง ทับซ้อนกันไปในพื้นที่ กระจาณม้วนเดียวเป็นเรื่องราวของเมืองนิวยอร์ก เขาใช้หลักสุนทรียภาพที่ใช้การแสดงออกอย่างรุนแรงเกินความจริงมีการบิด ผันรูปทรงต่างๆ ให้ดูหม่นเวียนมีการเคลื่อนไหวต่อเนื่องแสดงเส้นอย่างเด่นชัดศิลปินใช้แสงและเงาโดยใช้สีที่หม่นหมองดูไม่ มีชีวิตชีวาความน่าสงสารเพื่อกระตุ้นความรู้สึกของผู้ชมเมื่อผู้ชมได้เข้าไปชมผลงาน ไพโรจน์ พิเชฐเมธากุล ที่นำเสนอเรื่องราวของกลุ่ม คนไร้บ้าน ที่เขานำมาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ช่วยเหลือผู้คน ผลงานในแต่ละชิ้นถูกสร้างด้วยการเข้าไปพูดคุยกับกลุ่มคนไร้บ้านที่นิวยอร์กถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกผ่านผลงาน⁸

ภาพที่ 1 ผลงาน ไพโรจน์ พิเชฐเมธากุล

ที่มา <https://www.greatstarsartshow.com/art/4412>

ศิลปินมีความคิดและวิธีการทำงานที่ใกล้เคียงกับหัวข้อที่ข้าพเจ้าสนใจศึกษาจึงสามารถพอที่จะเป็นแบบอย่างใน การศึกษากระบวนการทำงานข้าพเจ้าศึกษากลุ่มคนทั่วไปไม่ใช่คนไร้บ้านซึ่งมีวิถีชีวิตที่แตกต่างกันทำให้เนื้อหาสาระที่จะ นำเสนอแตกต่างกันออกไป ข้าพเจ้าจึงได้นำกระบวนการสร้างสรรค์ที่ศิลปินใช้ในการทำงานมาเป็นวิธีการคิดในการสร้างสรรค์ คือการนำเนื้อหาที่อยู่ในสภาพแวดล้อมของบุคคลมาสร้างสรรค์เป็นผลงาน ในการออกแบบรูปทรงฟิกเกอร์

⁸ อริณย์ หนองพล. (2561). ไพโรจน์ พิเชฐเมธากุล 'The Possitivity Scrolls ม้วนกระดาษของความหวัง'. เข้าถึงเมื่อ 27 พฤศจิกายน 2562. เข้าถึงได้จาก <https://seriousrobert.com/2018/03/23/hello-stranger>

เด็กและการสร้าง รูปทรงด้วยวัสดุที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นที่เกิดเป็นวิธีการทำงานใหม่ในการทำงานทำให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกันระหว่าง บุคคลและสภาพแวดล้อม

ด้านเนื้อหา	ด้านรูปแบบ	ด้านเทคนิค
-วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคน ไร้บ้าน -ความสับสนของสังคมเมือง ความเหลวไหลของสังคม	-ใช้เวลาวาดภาพอยู่กับคนไร้บ้าน เพื่อพูดคุยและรับรู้เรื่องราว -แสดงออกอย่างรุนแรงเกินความ จริงมีการบิดผันรูปทรงต่างๆ	-จิตรกรรม -สีน้ำมันบนผ้าใบ -สีแปร่งที่เน้นไปทางอารมณ์ ความรู้สึก

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ผลงาน ไพโรจน์ พิเชฐเมธากุล
ที่มา โดยผู้วิจัย

2.2.2 Vally Nomidou

Vally Nomidou ศิลปินสร้างรูปปั้นประติมากรรม เพศหญิงที่มีความละเอียดอ่อนโดยใช้ กระจกและกระจกแข็งกระจกที่ขรุขระเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการสร้างสรรค์ของเธอ วัสดุสำคัญในกระบวนการสร้างสรรค์ที่เชื่อมโยงความเจ็บปวดความเข้มแข็งและความงามเข้าด้วยกันศิลปินใช้วัสดุที่มีราคาถูก ปรุบาง ผลงานของเธอ สร้างจากภายในสู่ภายนอก โดยใช้ กระจกแข็งเท่านั้น เทคนิคของเธอ การแสดงลักษณะของใบหน้า การแสดงออก ความเป็น ธรรมชาติของท่าทาง สัดส่วนร่างกาย ได้อย่างสมบูรณ์แบบ ผ่านการสังเคราะห์ตัดเย็บ ดัดทวน ขัด และผ่านความชำนาญในการสร้างสรรค์ของเธอทำให้ เหมือนจริง

และนอกจากนี้ศิลปินสร้างรูปทรงของการทำงาน โดยใช้กระจกและกระจกแข็ง ศิลปิน ใช้กระจกแข็ง สร้างเป็นโครงสร้างภายในด้วยเส้นตารางแนวตั้งและแนวนอนเพื่อแสดงความเงย สงบในประติมากรรมของศิลปิน ในนิทรรศการชุด The vulnerable-strong figures(2553) ปล่อยให้ มันทก ข อ ง Vally Nomidou รูปทรงประติมากรรมเป็นรูปทรงเด็กผู้หญิงใส่ชุดบัลเลต์ท่ามาจาก กระจกนึ่งกัมหน้ำอูบุน โครงเหล็กเส้นเล็กๆที่มีความสูงมีเบาะรอง รองนั่งให้ความรู้สึกถึงการ ลอยตัวอยู่ในอากาศ ทำให้ตัวประติมากรรมแสดงภาพฝันความคิดไม่ใช่ความจริง เด็กหญิงหลับตา แสดงออกถึงการนึกการอยู่กับตัวเองการจินตนาการการซ่อนตัวเองจาก โลกภายนอกมือที่กุมอยู่บน ตักทำให้รู้สึกกังวล กระบวนการศิลปะที่น่าเสนอความเปราะบางของวัสดุ ความเป็นสตรี ผ่าน

กระบวนการและรูปแบบพิเศษหญิง การเจาะ จากรูปทรงฟีกเกอร์ที่สมบูรณ์มีองค์ประกอบครบ ถูกเจาะที่หลังทำให้รู้สึกถึงความเปราะบาง การเห็นภายใน เป็นจุดที่ตัวฟีกเกอร์นั้นมองไม่เห็นเหมือนสิ่งที่ไม่รู้ถึงการฉีกขาดศิลปินใช้วิธีการทำพิมพ์เป็นกระบวนการสร้างสรรค์และใช้ทำทางบ่งบอกถึงความไม่สมดุล ความไม่ปลอดภัยผ่านช่องว่างรอยประกอบต่อของพิมพ์ลวดที่ยึด ยึดทั้งตัวตามรอยต่อของรูปทรงเด็ก แสดงให้เห็นถึงการ ยึด ดัด เป็นส่วนของร่าง ภายการซ่อมแซมด้วยวัสดุที่อ่อนแอ อย่างกระดาษ ยึดด้วยลวด ทำให้เห็นถึงความรุนแรง ของวัตถุกระดาษกับลวดการยึดการดึงรูปทรงให้คงที่ให้อยู่ในรูปแบบที่ต้องการแสดงให้เห็นถึงการถูกบังคับ⁹

ภาพที่ 2 ผลงาน VallyNomidou

ที่มา <https://www.green-coursehub.com/research-blog/category/sculptural-paper>

ศิลปินกล่าวว่างานของเขามีพื้นฐานมาจากการค้นคว้าเกี่ยวกับชีวิตของคนไร้บ้านฉันกำลังสำรวจความเข้าใจผิดและ แบบแผนของการไร้บ้านที่ฝังแน่นในสังคมของเราสำหรับงานแต่ละชิ้นของฉันฉันได้สร้างตัวละครที่แสดงถึงคนไร้บ้าน ตัวอย่างเช่นใน'มนุษย์ล่องหน'ร่างไร้หน้ากำลังเดินอยู่คนเดียวบนถนนร่างกายของเขามองไปด้วยกองขยะและข้าวของสิ่งของ ทางกายภาพเหล่านี้ไม่

⁹ Lina Tsikouta-Deimezi, National Gallery. (2554). LinaTsikouta-Deimezi, Thevulnerable-strongfiguresby VallyNomidou. เข้าถึงเมื่อ 27 พฤศจิกายน 2562. เข้าถึงได้จาก <https://vallynomidou.wordpress.com>

เพียงเชื่อมโยงกับกิจกรรมเพื่อการดำรงชีวิตแต่ยังสะท้อนถึงความรู้สึกริโภคเกินตัวอีกด้วยตัวละครมีความหมายต่อเป็นคนที่กลับและคลุมเครือฉันคิดว่าเขาเป็นอุปมาของความกลัวปัญหาและความทุกข์ฉันพยายามถ่ายทอดความ ซ้ำซ้อนของสถานการณ์คนไร้บ้านผ่านภาพนามธรรมทั้งการวิจัยและการสร้างผลงานทำให้ฉันคิดถึงคนเร่ร่อนในรูปแบบที่ แตกต่างกันไปมาก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มคนเหล่านี้ ข้าพเจ้าจึงได้นำกระบวนการสร้างสรรค์ที่ศิลปินใช้ในการทำงานมาเป็นวิธีการคิดในการสร้างสรรค์คือการนำเนื้อหาที่อยู่ในสภาพแวดล้อมของบุคคลมาสร้างสรรค์เป็นผลงาน ในการ ออกแบบรูปทรงและการสร้างรูปทรงด้วยวัสดุที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นที่เกิดเป็นวิธีการทำงานใหม่ในการทำงานทำให้เห็นถึง ความเชื่อมโยงกันระหว่างบุคคลและสภาพแวดล้อมที่แสดงให้เห็นถึงการดำรงชีวิต

ด้านเนื้อหา	ด้านรูปแบบ	ด้านเทคนิค
-ภาพพื้นความคิดไม่ใช่ความจริง -จินตนาการซ่อนตัวเองจากโลก ภายนอก -ความเป็นสตรี -ความไม่สมดุล ไม่ปลอดภัย -ความเจ็บปวด	-รูปทรงฟิกเกอร์เด็กที่สมบูรณ์ มีองค์ประกอบครบ -ใช้ท่าทางบ่งบอกถึง ความไม่ สมดุล -ฐานที่ตั้งที่เป็น โครงเหล็กสูง	-ประติมากรรม -ขนาดเท่าตัวจริง -ทำพิมพ์หล่อกระดาษ -ลวดที่ยึดทั้งตัวตามรอยต่อ -ความเปราะบางของวัสดุ -รีไซเคิล

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ผลงาน Vally Nomidou
ที่มา โดยผู้วิจัย

2.2.3 George Segal

จิตรกรและประติมากร George Segal (1924–2000) เป็นที่รู้จักในเบื้องต้นจากรูปปั้นปูนปลาสเตอร์สีขาวขนาดเท่าตัว จริงซึ่งทำจากหล่อที่นำมาจากแบบจำลองที่มีชีวิตซึ่งเขาเริ่มทำในปี 1961 เขามีความเกี่ยวข้องกับ Pop Art เนื่องจากการอ้างอิง ของเขา วัฒนธรรมมวลชนและความซาบซึ้งในความสัมพันธ์ระหว่างจิตรศิลป์กับรูปแบบของศิลปะสมัยนิยม อย่างไรก็ตาม ความสนใจในการแสดงร่างกายมนุษย์ทำให้เขากลายเป็นนักสัจนิยมที่แท้จริง ซึ่งช่วยฟื้นฟูรูปแบบคลาสสิกของประติมากรรม ตัว ละครของเขา สีขาวราวกับสี แสดงออกเพียงลำพังหรือเป็นกลุ่มร่วมกับวัตถุ

สื่อถึงความรู้สึกเบื่อหน่ายและความ สิ้น โดยเนื่องจากความยาวของนางแบบนั่งในการแสดงซูชิพ นักประวัติศาสตร์จึงสังเกตเห็นความตึงเครียดระหว่างท่าทางที่แข็ง กระจ่างและรูปแบบที่เป็น ธรรมชาติซึ่งเพิ่มการปลุกเร้าจิตวิทยาของพวกเขาให้มากขึ้น¹⁰

ภาพที่ 3 ผลงาน George Segal

ที่มา <https://www.moma.org/collection/works/81374>

ผลงานประติมากรรมของเขาสามารถจดจำได้ง่ายๆ ว่าเป็นรูปคนในท่าโพสและฉากที่ เลียนแบบ ชีวิตประจำวัน ฉากในโรงภาพยนตร์ และเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ โดยนำเสนอ ภาพเหมือน ของชีวิตชาว อเมริกันในศตวรรษที่ 20 การใช้ปูนปลาสเตอร์และขนาดเท่าของจริงของ หุ่น ทำให้เกิดเอฟเฟกต์ที่เข้มข้นและ สมจริงในขณะเดียวกัน สีขาวทั้งหมดของปูนปลาสเตอร์ก็ทำ ให้เป็นกลางและทำให้สิ่งที่เป็มนุษย์ของเขา แตกต่างไปจากกลดตายในชีวิตประจำวัน

¹⁰Robert Pincus-Witten. (2510). GEORGE SEGAL AS REALIST. เข้าถึงเมื่อ 11 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก [https://hmong.in.th/wiki/George_Segal_\(artist\)](https://hmong.in.th/wiki/George_Segal_(artist))

ด้านเนื้อหา	ด้านรูปแบบ	ด้านเทคนิค
-กิจวัตรประจำวันของ คนขับรถแท็กซี่ -กิจกรรมในบริบทรอบข้าง -ความรู้สึกโดดเดี่ยว	-copy -หยาบขบกริบทรอบข้าง -ใช้รูปทรงคนเหมือนจริงผ่าน -บริบทรอบข้างในการประกอบอาชีพ	-ประติมากรรม -ทำพิมพ์ปูนปลาสเตอร์ -ขนาดเท่าจริง -จำลองบริบทรอบข้าง

ตารางที่ 3 วิเคราะห์ผลงาน George Segal

ที่มา โดยผู้วิจัย

2.2.4 Edward and Nancy Kienholz

เป็นชาวอเมริกันประติมากรที่มีผลงานเป็นอย่างสูงที่สำคัญของแ่งมุม ของชีวิตที่ทันสมัย 1972 จากเป็นต้นไปเขาประกอบมากของงานศิลปะของเขาในการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับ พันธมิตร ศิลปะของเขาและภรรยา ตลอดอาชีพการงานของพวกเขาผลงานเป็นการรวบรวมวัตถุที่ พบของ Kienholz ซึ่งเป็นเศษซากของการดำรงอยู่ในปัจจุบันมักรวมถึงร่างที่หลุดจากชีวิตบางครั้งก็ หยาบคายโหดร้ายและน่า สยดสยองเผชิญหน้ากับผู้ชมด้วยคำถามเกี่ยวกับการดำรงอยู่ของมนุษย์ และความไร้มนุษยธรรมของสังคมในศตวรรษที่ 20 เกี่ยวกับวัตถุที่ค้นพบเขากล่าวว่าในปี 1977 ฉัน เริ่มเข้าใจสังคมใดๆจริงๆ โดยผ่านร้านค้าขยะและตลาดนัดมันเป็นรูปแบบของ การศึกษาและการ วางแนวประวัติศาสตร์สำหรับฉันฉันสามารถเห็นผลของความคิดในสิ่งที่โยนห่างไกลจาก วัฒนธรรม¹¹

¹¹Aaron Peck. (2563). Edward and Nancy Kienholz's Disturbing American Symbolism. เข้าถึงเมื่อ 11 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://www.frieze.com/article/edward-and-nancy-kienholzs-disturbing-american-symbolism>

ภาพที่ 4 ผลงาน Edward and Nancy Kienholz

ที่มา <https://dailyartfair.com/artist/ed-nancy-kienholz>

ผลงานของเอ็ดเวิร์ดและแนนซีคีนโฮลซ์มีพลังที่ไม่มั่นคงการประกอบและการติดตั้งของพวกเขาซึ่งประกอบด้วย วัสดุที่พบเช่น หุ่นชิ้นส่วนของเฟอร์นิเจอร์ภาพถ่ายและของแปลกอื่นๆที่พบในตลาดนัด ทำให้เป็นการแสดงความคิดเห็น อย่างตรงไปตรงมาเกี่ยวกับวัฒนธรรมอเมริกัน ศิลปินนำเสนอสภาพสังคมชนชั้นแรงงานรูปทรงที่ต่อเนื่องที่แสดงให้เห็นถึงการ ดำรงชีวิตนำเสนอสถานการณ์ที่น่าอึดอัดใจในการดำรงชีวิตประจำวันผ่านวัตถุและวัสดุในชีวิตประจำวัน ข้าพเจ้าจึงได้นำกระบวนการสร้างสรรค์ที่ศิลปินใช้ในการทำงานมาเป็นวิธีการคิดในการสร้างสรรค์คือการนำเนื้อหาที่ อยู่ในสภาพแวดล้อมของบุคคลมาสร้างสรรค์เป็นตัวแทน ในการออกแบบรูปทรงและการสร้างรูปทรงด้วยวัสดุที่อยู่ใน สภาพแวดล้อมนั้นทำให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกันระหว่างบุคคลและสภาพแวดล้อมที่แสดงให้เห็นถึงการดำรงชีวิต

ด้านเนื้อหา	ด้านรูปแบบ	ด้านเทคนิค
-ความผิดปกติของสังคม -ความรุนแรงในสังคม -ผ่านบริบทในชีวิตประจำวัน -ความอึดอัดใจ	-copy -ใช้รูปทรงคนเหมือนจริง -ผ่านบริบทรอบข้างในการใช้ ชีวิตประจำวัน -วัตถุและวัสดุในชีวิตประจำวัน	-ประติมากรรม -ทำพิมพ์ปูนปลาสเตอร์ -ขนาดเท่าจริง -จำลองบริบทรอบข้าง

ตารางที่ 4 วิเคราะห์ผลงาน Edward and Nancy Kienholz
ที่มา โดยผู้วิจัย

2.3 ข้อมูลการรีไซเคิล (Recycle) และรีユส (Reuse)

ปัญหาขยะเป็นปัญหาใหญ่อย่างหนึ่งที่เราต้องเผชิญในยุคปัจจุบัน ในแต่ละวันมีของเหลือทิ้งเหลือใช้ที่เกิดจากการอุปโภคบริโภคเป็นจำนวนมากจนดูเหมือนว่าสักวันอาจจะเกิดการขยะล้นโลกได้ ในแต่ละประเทศมีขั้นตอนในการกำจัดขยะที่แตกต่างกันบ้างฝังกลบ บ้างเผากำจัด ซึ่งแต่ละวิธีก็ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันได้แทบทั้งสิ้น ยิ่งในขยะที่มีสารพิษปลอมปนอยู่ อาจจะถึงขั้นไปเข้าพื้นที่ในประเทศด้อยพัฒนาเพื่อฝังกลบขยะกันเลยทีเดียว ขยะบ้างประเภทก็สร้างปัญหาให้มนุษย์และโลกในระยะยาวเพราะไม่สามารถย่อยสลายลงได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว แต่ต้องใช้เวลานานนับร้อยนับพันปีเพื่อการย่อยสลายเช่นพวกพลาสติกต่างๆ

การรีไซเคิล (Recycle) และรีユส (Reuse) เป็นการลดขยะ หรือสิ่งเหลือใช้ใน ชีวิตประจำวัน ถึงแม้จะไม่ได้กำจัดขยะไปได้ทั้งหมด แต่แนวคิดนี้ก็ช่วยส่งเสริมให้เกิดขยะใหม่ลดจำนวนลงได้มากทีเดียวรีไซเคิล (Recycle) เป็นการนำเศษวัสดุของเหลือกินเหลือใช้มาแปรรูปใหม่ เพื่อนำกลับมาใช้งานอีกครั้งเป็นการจัดการวัสดุเหลือใช้ที่กำลังจะเป็นขยะ โดยนำไปผ่านกระบวนการแปรสภาพ และนำกลับมาใช้ใหม่ส่วนนิยามของคำว่ารีユส (Reuse) นั้นหมายถึง ใช้ซ้ำคือการนำกลับมาใช้ใหม่โดยไม่ผ่านกระบวนการแปรสภาพใดๆทั้งสิ้น¹²

¹² พิชชา รักรอด. (2563). จัดการปัญหาขยะก่อนลงถังด้วยหลัก 7R ทางเลือกเพื่อหลีกเลี่ยงมลพิษพลาสติกหลังวิกฤตโควิด-19. เข้าถึงเมื่อ 11 มีนาคม 2566. เข้าถึงได้จาก <https://www.greenpeace.org/thailand/story/16588/plastic-7r-to-manage-single-use-plastic-problem/>

ดังนั้นทั้งสองวิธีการจึงเป็นกระบวนการที่คล้ายคลึงกันและมีเป้าหมายอย่างเดียวกันคือการใช้ทรัพยากรอย่างรู้ค่า ใช้อย่างมีความคิด ในขั้นตอนกระบวนการการรีไซเคิลอาจจะยุ่งยากกว่าในทางกระบวนการที่ต้องมีการปรับปรุงพัฒนา และในวัสดุบางประเภทอาจจะต้องอาศัยงานโรงงานอุตสาหกรรมเป็นหลัก แต่การรีไซเคิลนั้นเราสามารถทำได้เองไม่ต้องผ่านกระบวนการที่ซับซ้อน เรื่องการรีไซเคิลหรือรีไซเคิลในชีวิตประจำวันเป็นสิ่งที่เรารู้กันดีอยู่แล้ว แต่บางครั้งอาจจะหลงลืมกันไปบ้าง เพราะความเร่งรีบและวิถีชีวิตที่รักความสะดวกสบายกันจนเคยตัว

ซึ่งในชีวิตประจำวันของเราตั้งแต่ตื่นเช้าจนถึงเข้านอน เราต้องเกี่ยวข้องกับของกินของใช้มากมาย ชีวิตของเรายึดโยงอยู่กับสิ่งของเหล่านี้ ในทุกๆวันมีของเหลือใช้ที่ตกเป็นของไร้ประโยชน์เป็นจำนวนมาก เราในฐานะที่เป็นส่วนย่อยที่สุดของสังคม ถือเป็นกลไกหลักในการอนุรักษ์โลกซึ่งหากเราตั้งใจทำกันอย่างจริงจังก็จะสามารถลดปริมาณการใช้ทรัพยากรและลดปัญหาขยะลงได้มากที่สุด การรีไซเคิล-รีไซเคิล ถือเป็นภารกิจกระตุ้นจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรและรักษาสิ่งแวดล้อมอยู่ร่วมกันในธรรมชาติ โดยถือเอาที่ยึดอาศัยและเราในฐานะของปัจเจกชนผู้เป็นส่วนย่อยที่สุดในสังคม ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของกระบวนการ เริ่มกันเสียตั้งแต่วันนี้ แล้วจะรู้ว่ามนุษย์เราสามารถทำได้มากกว่าการใช้แล้วทิ้ง

จากการศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการรีไซเคิล-รีไซเคิล มีรูปแบบการจัดการของขยะ ที่กลุ่มคนเก็บของเก่า รวบรวมแล้วนำไปขายให้พ่อค้าคนกลาง ส่งต่อไปให้กับโรงงานอุตสาหกรรมรายใหญ่ ซึ่งเป็นระบบนายทุน ผลกำไรสูงสุดส่งผลกับกลุ่มนายทุนรายใหญ่ ซึ่งในชีวิตประจำวัน มีของเหลือใช้จำนวนมาก เป็นทรัพยากรที่คนอื่นไม่เห็นค่า แต่กลุ่มคนเก็บของเก่านำ มาสร้างรายได้ให้กับตัวเองแสดงถึงการเห็นคุณค่าของวัตถุที่ต่างกัน ดังนั้น ขยะจึงไม่ใช่ของไร้ค่าอีกต่อไปขึ้นอยู่กับบุคคล

2.4 ข้อมูลภาคสนาม

จากที่ค้นคว้าหาแนวคิดข้างต้นเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมที่นำเสนอเรื่องราวของการอยู่ร่วมกันระหว่างพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่มีความเชื่อมโยงกันมีส่วนสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการคิดและจิตใจของผู้คนในปัจจุบัน จึงนำเสนอผลงานประติมากรรมชุดนี้ จากข้อมูลการลงพื้นที่สำรวจกลุ่มคนเก็บของเก่า

2.4.1 ภาพถ่ายข้อมูลภาคสนาม

ภาพที่ 5 ภาพประกอบพื้นที่อยู่อาศัย
ที่มา โดยผู้วิจัย

ภาพที่ 6 ภาพประกอบการจัดเก็บ
ที่มา โดยผู้วิจัย

ภาพที่ 7 ภาพประกอบยานพาหนะที่ใช้ประกอบอาชีพ
ที่มา โดยผู้วิจัย

ภาพที่ 8 ภาพประกอบผู้ให้ข้อมูล
ที่มา โดยผู้วิจัย

2.4.2 ข้อมูลการลงพื้นที่สำรวจ กลุ่มคนเก็บของเก่าขาย

ชื่อ	อายุ	ครอบครัว	ระยะเวลา	เหตุผลในการประกอบอาชีพ	รูปแบบ	การเลือกเก็บ	ที่อยู่อาศัย
ป้าเพ็ญ (นามสมมุติ)	58	มีลูก2คน อายุ32,28	15	เคยขายส้มตำไม่ดี เลยมาเก็บของเก่า ขายเป็นอาชีพที่ สุจริต เลี้ยงดู ตัวเองได้	รถเข็นเก็บใส่ กระสอบ	พลาสติก ขวดแก้ว กระป๋อง	บ้านเช่า
น้ำดี (นามสมมุติ)	37	มีลูก3คน อายุ15,8,5 อยู่ ต่างจังหวัด	6	รับจ้างทั่วไปอยู่ ต่างจังหวัด ไม่ ชอบทำงาน ก่อสร้าง	จักรยานเก็บ ใส่กระสอบ	พลาสติก ขวดแก้ว กระป๋อง กระดาดล้าง	บ้านเช่า
น้ำ แค้น (นามสมมุติ)	46	มีลูก2คน อายุ15,12	2	อยู่ต่างจังหวัดทำ นารายได้ไม่เต็ม ตลอดเลยเข้า กรุงเทพ	รถจักรยานย นต์ซาเล้งเก็บ และรับตาม บ้าน	พลาสติก ขวดแก้ว กระป๋อง กระดาดล้าง เหล็ก อะลูมิเนียม	บ้านเช่า
น้ำพล (นามสมมุติ)	44	มีลูก2คน อายุ20,13	3	แต่ก่อนรับจ้าง ทั่วไปมีอาการปวด หลังทำไม่ไหว	รถเข็นเก็บ ตามถังขยะ	พลาสติก ขวดแก้ว กระป๋อง กระดาดล้าง	บ้านเช่า
ลุงจิต (นามสมมุติ)	51	มีลูก2คน อายุ28,24	36	ต้นทุนการศึกษา น้อยแต่ก่อนรายได้ ดีทำคนเดียวไม่ ต้องง้อใคร	รถจักรยานย นต์ซาเล้งเก็บ และรับตาม บ้าน	พลาสติก ขวดแก้ว ขยะรีไซเคิล	มีบ้าน เป็นของ ตัวเอง ผ่อนอยู่

บ้านง (นาม สมมุติ)	50	มีลูก3คน อายุ 31,29,23	11	แต่ก่อนเก็บผักอยู่ บางกะปิแล้วมา ทำงานก่อสร้าง	รถจักรยานย นต์ซาเล้งเก็บ และรับตาม บ้าน	พลาสติก กระป๋อง กระดาษลัง	ที่ดินรัฐ
ป้าตา (นาม สมมุติ)	63	มีลูก2คน อายุ 30,35	13	พอเริ่มอายุเยอะ ทำงานรับจ้างทำ ความสะอาดไม่ ไหว	รถเข็นเก็บ ตามหมู่บ้าน	พลาสติก กระป๋อง กระดาษลัง	มีบ้าน เป็นของ ตัวเอง
ยาย น้อย ตาบุตร (นาม สมมุติ)	63	มีลูก2คน อายุ35,39 หลาน5คน	40	ไม่มีความรู้ทำนา อยู่ต่างจังหวัด อยากมาอยู่ กรุงเทพ	รถจักรยานย นต์ซาเล้งเก็บ และรับตาม บ้าน	พลาสติก ขวดแก้ว กระป๋อง กระดาษลัง	เช่าที่ ปลูก บ้าน

ตารางที่ 5 ข้อมูลการลงพื้นที่สำรวจ กลุ่มคนเก็บของเก่าขาย
ที่มา โดยผู้วิจัย

ในกระบวนการสร้างแนวความคิดในการสร้างสรรค์ข้าพเจ้ารวบรวมข้อมูล การเก็บข้อมูล
ภาคสนาม ผ่านการสัมภาษณ์ การสังเกต และกระบวนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อ
สร้างสรรค์เป็นผลงานประติมากรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า

สภาพแวดล้อม บริบทรอบข้าง ความเสื่อมโทรมของสภาพสังคม สร้างรูปทรงที่
ต่อเนื่องกันที่แสดงให้เห็นถึงการ ดำรงชีวิตนำเสนอบริบทในการดำรงชีวิต ที่ยากลำบากจาก
พื้นฐานของชีวิต ที่มีต้นทุนน้อย ในการดำรงชีวิตประจำวันผ่านวัตถุและวัสดุในชีวิตประจำวันที่ทำ
ได้ใกล้ตัว ออกแบบรูปทรงและการสร้างรูปทรงด้วยวัสดุที่อยู่ใน สภาพแวดล้อมนั้นทำให้เห็นถึง
ความเชื่อมโยงกันระหว่างบุคคลและสภาพแวดล้อมที่แสดงให้เห็นถึงการดำรงชีวิต

ความเหลื่อมล้ำ ของการกระจายรายได้ ความยากจน ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม การ
ขาดทรัพยากร ของกลุ่มคนเก็บของเก่าขาย ส่งผลให้การสร้างรูปทรงมนุษย์ของข้าพเจ้ามีลักษณะ

เกินจริง บิดเบี้ยว แสดงความเหนือล้ำความยากลำบาก ซึ่งเป็นการแสดงความรู้สึกส่วนตัวของข้าพเจ้าที่ขบขันรูปทรงให้แสดงออกถึงความรู้สึก

การสร้างรูปทรงที่เดียวกัน มีความต่อเนื่องของรูปทรง ทำให้เกิดความเคลื่อนไหวแสดงถึงการดำรงชีวิตและเมื่อรูปทรงแทรกเข้าหากันรวมเป็น บริบทในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมเมือง ที่มีที่มาจากต้นทุน จะแสดงให้เห็นถึงความยากลำบากในการดำรงชีวิต ผ่าน วัสดุ และ รูปทรงของมนุษย์ ซึ่งเป็นแนวความคิดหลักในผลงานของข้าพเจ้า การประกอบอาชีพ ดังนั้นรูปแบบในงานประติมากรรมของข้าพเจ้าจึงนำเสนอเรื่องความยากลำบากในการดำรงชีวิต และแสดงออกผ่านรูปทรงมนุษย์ที่บิดเบี้ยว และการใช้บริบทในการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า ทำให้เกิดความคิดและจินตนาการ

2.4.3 สรุปข้อมูลเพื่อนำมาสร้างสรรค์

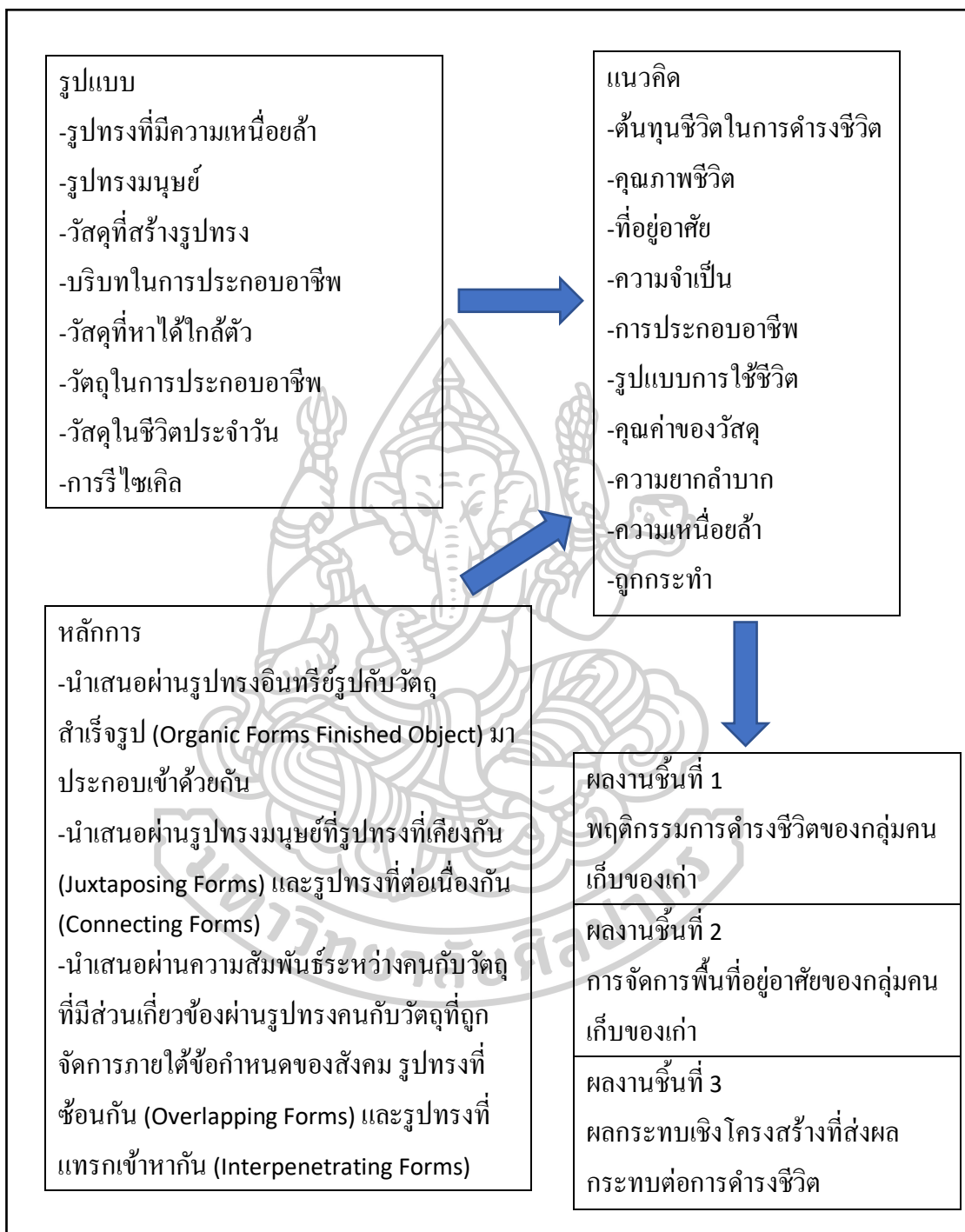
ข้อมูล	การแสดงออกด้านเนื้อหา	การแสดงออกด้านรูปแบบ
<ul style="list-style-type: none"> -ช่วงอายุ 37-63 -ไม่ได้มีการศึกษาที่สูง -ไม่มีที่ดินเป็นของตัวเองเช่าที่เขาอยู่ -มีครอบครัวมีภาระหน้าที่ต้องดูแล 	<ul style="list-style-type: none"> -ต้นทุนชีวิต -คุณภาพชีวิต -ที่อยู่อาศัย -ความจำเป็น 	<ul style="list-style-type: none"> -ผ่านรูปทรงที่มีความเหนือล้ำ -ผ่านรูปทรงมนุษย์ -ผ่านวัสดุที่สร้างรูปทรง
<ul style="list-style-type: none"> -รูปแบบการเก็บเก็บตามทาง ถังขยะใส่กระสอบ -การเลือกเก็บ พลาสติก ขวดแล้วกระป๋อง กระดาษลัง เหล็ก 	<ul style="list-style-type: none"> -การประกอบอาชีพ -รูปแบบการใช้ชีวิต -คุณค่าของวัสดุ 	<ul style="list-style-type: none"> -ผ่านบริบทในการประกอบอาชีพ -ผ่านวัสดุที่หาได้ใกล้ตัว -ผ่านวัสดุในการประกอบอาชีพ -ผ่านวัสดุในชีวิตประจำวัน -ผ่านการรีไซเคิล

ตารางที่ 6 สรุปข้อมูลเพื่อนำมาสร้างสรรค์

ที่มา โดยผู้วิจัย

2.5 กรอบแนวคิดของการสร้างสรรค์

ตารางที่ 7 กรอบแนวคิดของการสร้างสรรค์

ที่มา โดยผู้วิจัย

บทที่ 3

การทดลอง และกระบวนการสร้างสรรค์

ในลักษณะการทำงานศิลปะย่อมมีการพัฒนา ทั้งด้าน แนวความคิด รูปแบบ และเนื้อหาที่แสดงออก เพื่อพัฒนาและแสวงหาทางออกในการทำงาน ซึ่งข้าพเจ้ารู้สึกถึงความยากลำบากในการดำรงชีวิต ดังนั้นเทคนิควิธีการที่จะนำมาใช้สร้างสรรค์ในผลงานประติมากรรม ข้าพเจ้าจึงใช้วิธีการนำวัสดุที่ใช้ในการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า ที่หาได้รอบตัว เป็นวัตถุที่คนอื่นไม่ใช้แล้วนำมาใช้ในการสร้างสรรค์เพราะข้าพเจ้ารู้สึกถึงบริบทรอบข้างในการดำรงชีวิตและวัตถุแสดงให้เห็นถึงแหล่งที่มาและเรื่องราวในการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า โดยเนื้อหาจะแสดงถึงความเหน้อยล้า และความยากลำบากในการดำรงชีวิต

รูปแบบโดยรวมของผลงานของเป็นการสร้างบริบทในชีวิตประจำวันของกลุ่มคนเก็บของเก่าเพื่อแสดงให้เห็นถึงการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นลักษณะที่แสดงผ่านทางท่าทางและรูปทรงและวัสดุที่ใช้สร้างรูปทรงของมนุษย์ที่มีลักษณะสะท้อนถึงความเหน้อยล้า ความยากลำบากในการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า ดังนั้น ลักษณะของรูปทรงที่ออกมาจึงมีลักษณะการจัดวางที่เกินความเป็นจริงรูปทรงมนุษย์ที่แสดงความเหน้อยล้า โคนมีแนวคิดในการออกแบบลักษณะของรูปทรง ใช้การยืดขยาย สัดส่วนของร่างกาย เส้นโค้งของรูปทรง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเหน้อยล้า ความยากลำบากในการดำรงชีวิต

การสร้างรูปทรงจากวัสดุที่อยู่ในสภาพแวดล้อมของกลุ่มคนเก็บของเก่า เช่น พลาสติก เศษเหล็ก เป็นวัสดุที่เป็นรายได้จากที่คนอื่นทิ้งไม่ใช้แล้ว กลุ่มคนเก็บของเก่าจึงนำมาสร้างรายได้ให้กับตัวเอง ที่มีที่มาจากต้นทุนของชีวิตและข้อจำกัดทางสังคม บริบทในการประกอบอาชีพ การนำเสนอผ่านความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงคนกับวัตถุ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกันผ่านกริยาท่าทางของรูปทรงคนในการประกอบอาชีพและใช้ชีวิตประจำวัน ที่แสดงให้เห็นความเคลื่อนไหว ของรูปทรง

3.1 เทคนิค วิธีการ และขั้นตอนการทดลอง

3.1.1 การทดลองวัสดุ

วัสดุที่นำมาใช้ในการทำงานมีความสำคัญมาเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนแนวความคิดและความงามทางด้านรูปทรงเพราะในตัววัสดุนั้นสามารถแสดงให้เห็นถึงเรื่องราวความเป็นมา บริบทรอบข้าง ที่ส่งผลต่อความรู้สึกได้เป็นอย่างดี ผ่านกระบวนการรีไซเคิล (Recycle) และรีユส (Reuse)

วัสดุที่ข้าพเจ้าเลือกใช้ในการทดลอง แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

เศษเหล็ก

เศษพลาสติก

เศษเหล็ก

เป็นวัสดุที่มีความสำคัญและแพร่หลายในด้านอุตสาหกรรม เศษเหล็กจากการรีดถอน เป็นสินค้าที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้ และเป็นสิ่งที่นำมาใช้ซ้ำมากที่สุดในโลกเลยทีเดียว การนำเศษเหล็กกลับมาใช้ใหม่ สามารถสื่อถึงการลดทอนคุณค่าของวัสดุในสังคมเมือง

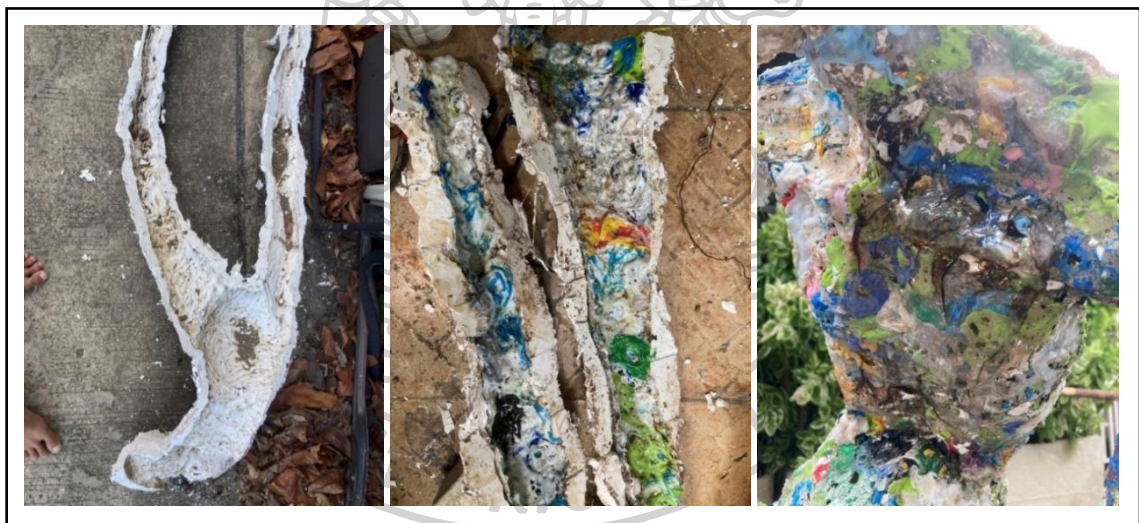
เศษขวดพลาสติก

เป็นวัสดุที่มีความสำคัญและแพร่หลายในด้านอุตสาหกรรม เป็นวัสดุที่เห็นได้ทั่วไปในระบบการผลิตและบริโภคในชีวิตประจำวัน แสดงให้เห็นถึงจำนวน การบริโภคและการใช้ การดำรงชีวิตของผู้คน และสภาพสังคมนั้นข้าพเจ้าจึงใช้เทคนิคดัดแปลงให้วัสดุมีความรู้สึกถึงการดำรงชีวิต

ข้าพเจ้านำวัสดุที่ข้าพเจ้าสนใจและเลือกมาสร้างสรรค์ มาเปลี่ยนสภาพทำลายรูปทรงเดิมเพื่อสร้างสรรค์เป็นรูปทรงใหม่ในผลงานประติมากรรมของข้าพเจ้า จากการทดลองที่ข้าพเจ้าได้สร้างผลงานขึ้นมา ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกถึงการสร้างจากวัสดุที่เป็นเศษขยะให้เกิดเป็นรูปทรงในผลงานประติมากรรม และรูปแบบที่แสดงออกในงานประติมากรรมของข้าพเจ้า มีลักษณะสะท้อนถึงวิถีชีวิตที่มีความยากลำบาก ผ่านรูปทรงมนุษย์ มีลักษณะ โครงสร้างที่โค้งงอแสดงถึงความเหนื่อยล้า

ภาพที่ 9 ภาพประกอบการทดลอง
ที่ 1 มา โดยผู้วิจัย

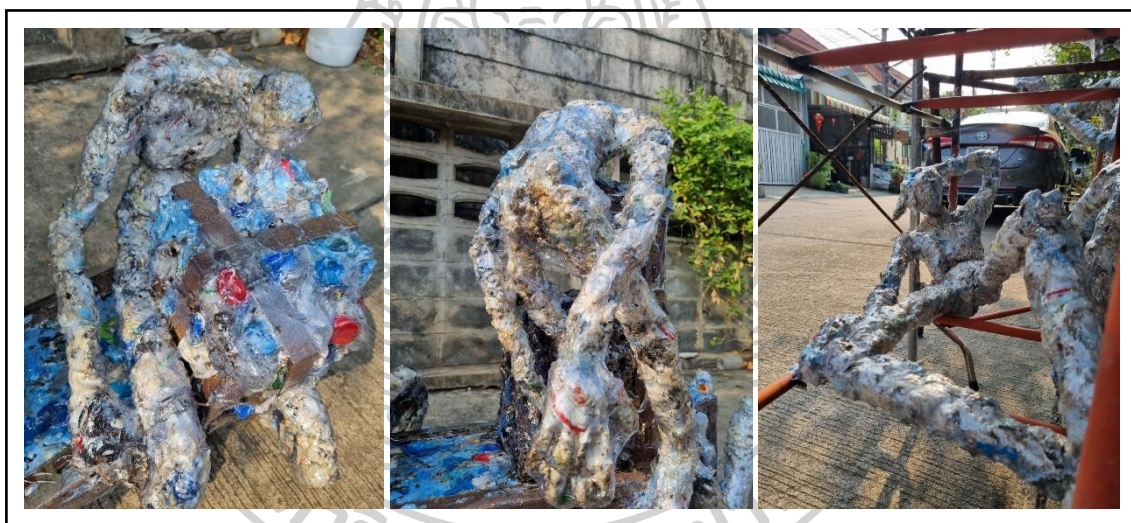
ภาพที่ 10 ภาพประกอบการทดลอง
ที่ 1 มา โดยผู้วิจัย

3.1.2 ผลการทดลองวัสดุ

เนื้อหาต้นองค์ประกอบศิลป์

- โครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 โครงสร้างหลัก คือ
- โครงสร้างเรขาคณิต เกิดจากวัสดุที่เป็นอุตสาหกรรม ที่เรานำมาใช้เป็นเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อความสะดวกสบายในชีวิตประจำวันเพื่อแสดงให้เห็นสภาพสังคมโดยรอบ
- โครงสร้างอินทรีย์รูป ซึ่งเป็นโครงสร้างของมนุษย์ โดยใช้ความเป็นมนุษย์ที่อยู่ภายใต้สังคมเมือง ผ่าน เทคนิควิธีการจัดการวัสดุเพื่อแสดงให้เห็นความยากลำบากในการดำรงชีวิต

ภาพที่ 11 ภาพประกอบการทดลอง รูปทรงมนุษย์
ที่มา โดยผู้วิจัย

รูปทรง รูปทรงใช้การขีด ขยาย สัดส่วนของรูปทรงมนุษย์ แสดงให้เห็นถึงความยากลำบาก
การขาดขาดต้นทุนของชีวิต

เส้น เส้นที่เกิดจากรูปทรงโดยรวมเส้นตั้งเส้นนอน ซึ่งเป็นลักษณะทั่วไปของรูปทรง
และเส้นโค้งของรูปทรงมนุษย์ที่แสดงให้เห็นถึง ความเหน้อยล้า อ่อนแรง

ภาพที่ 12 ภาพประกอบการทดลอง พื้นผิวของชิ้นงาน
ที่มา โดยผู้วิจัย

พื้นผิว ในรูปทรงของมนุษย์ที่มีพื้นผิวเกิดจากการจัดการวัสดุที่ทำให้เห็นถึงการหลอมรวม
การสร้างหน่วยย่อย และในรูปทรงเรขาคณิต มีความเป็นระนาบจากพื้นผิวของวัตถุแสดงความเป็น
อุตสาหกรรม

ภาพที่ 13 ภาพประกอบการทดลอง ลักษณะของรูปทรง
ที่มา โดยผู้วิจัย

ที่ว่าง ที่ว่างภายในเกิดจากกันจัดวางองค์ประกอบศิลป์โดยวางรูปทรงมนุษย์แต่ละส่วนให้มีลักษณะเคลื่อนไหวโดยใช้ระยะห่างให้มีความต่อเนื่องกัน

จังหวะ ใช้ลักษณะการซ้ำกันของรูปทรงเพื่อแสดงถึงวงจรหรือวัฏจักร ในการดำรงชีวิต ความขัดแย้ง วัสดุสองวัสดุที่แตกต่างกันทำให้เกิดความขัดแย้งทั้งด้านรูปทรงและอารมณ์ความรู้สึกทั้งด้านรูปทรงและพื้นผิว

เนื้อหาด้านอารมณ์และความรู้สึก

รูปทรงโดยรวมแสดงถึงการดำรงชีวิต โดยนำเสนอรูปแบบผ่านการจัดวางที่มีลักษณะจำลองเหตุการณ์ ที่จับเน้นความรู้สึกและอาการของรูปทรงเกินความเป็นจริง ผ่านบริบทในการประกอบอาชีพ นำเสนอผ่านความสัมพันธ์ระหว่างคนกับวัตถุที่มีส่วนเกี่ยวข้องกัน ผ่านการทำทางของรูปทรงมนุษย์ สีและพื้นผิวของวัสดุทำให้รู้สึกที่ให้ความรู้สึกถึงความยากลำบาก เหนื่อยล้าในการดำรงชีวิต

การซ้ำของรูปทรงที่เป็นรูปทรงมนุษย์ ทำให้รู้สึกถึงการเคลื่อนไหวไปในลักษณะต่อเนื่องเป็นวงจรหรือวัฏจักร ในการดำรงชีวิตภายใต้สังคม

สิ่งที่สำคัญที่แสดงด้านความรู้สึกคือการสร้างรูปทรงมนุษย์จากขวดพลาสติก คือการรวมตัวกันของเศษขยะเป็นรูปทรงมนุษย์ ความรู้สึกถึงตัวบุคคลคุณค่าของวัสดุที่แสดง ความรู้สึกขัดแย้งกับความ เป็นจริง ด้วยบริบทการดำรงชีวิตในการประกอบอาชีพของกลุ่มคนเก็บของเก่าแสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำในสังคมที่คุณค่าของวัตถุนั้นต่างกัน

3.2 กระบวนการสร้างสรรค์

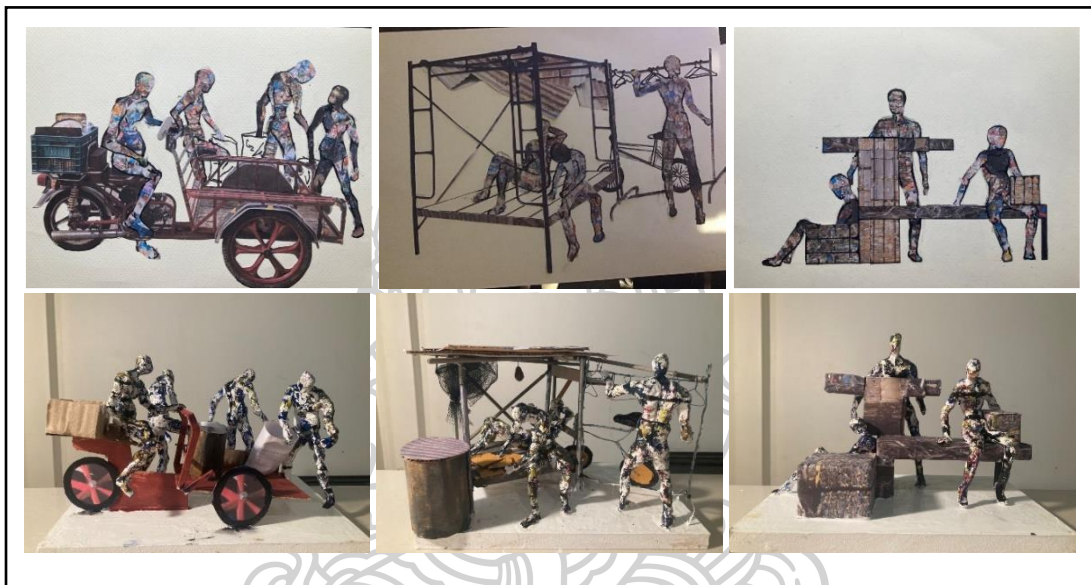
3.2.1 ขั้นตอนการออกแบบผลงาน

1. นำข้อมูลจากการลงพื้นที่สำรวจที่มีผลต่อการออกแบบนำมาสร้างรูปทรง เป็นลายเส้น 2 มิติ เพื่อหารูปทรงที่สอดคล้องกับแนวความคิด ที่แสดงให้เห็นถึงความยากลำบากในการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า

- สร้างรูปทรงที่มีการยืด ขยาย สัดส่วนของร่างกาย แสดงความยากลำบาก
- สร้างรูปทรงที่มีท่าทางที่เป็นเส้นโค้ง บิดเบี้ยว ไปมาแสดงความเหนื่อยล้า
- จำลองบริบทรอบข้างให้เห็นถึงการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า

-สร้างรูปทรงจากกระบวนการรีไซเคิล (Recycle) และรีใช้ (Reuse)

2. นำข้อมูลจากการทดลองวัสดุ ทั้งด้านรูปทรงและ เทคนิค หาคำความเป็นไปได้ในการสร้างรูปทรง เป็นรูปทรง 3 มิติ เพื่อนำไปสร้างเป็นผลงานจริง
3. นำผลงานที่ออกมาปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับความต้องการเพื่อนำไปพัฒนาต่อไป

ภาพที่ 14 ภาพการออกแบบรูปทรง
ที่มา โดยผู้วิจัย

3.2.2 ขั้นตอนการสร้างผลงาน

ชิ้นงานของข้าพเจ้านั้นมีรูปทรงหลักอยู่ 2 อย่าง คือ รูปทรงมนุษย์ และรูปทรงของวัตถุ จึงดำเนินงาน ตามขั้นตอนนี้กำหนดเทคนิคการทำ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

1. รูปทรงมนุษย์ เป็นส่วนของการทำพิมพ์หล่อชิ้นงาน เริ่มจากการปั้นดินเป็นรูปทรง จากนั้นทำพิมพ์หล่อปูนปลาสเตอร์ นำพลาสติกมาหลอมละลายลงบนแม่พิมพ์ แล้วแกะออกจากพิมพ์เพื่อประกอบชิ้นงาน จากนั้นจึงใช้แผ่นพลาสติกใสเคลือบทับอีกที

2. รูปทรงวัตถุ เป็นส่วนของการประกอบกันของเศษวัตถุ โดยการเชื่อมไฟฟ้า เป็นรูปทรง จากนั้นจึงเชื่อมเพื่อป้องกันสนิม

3.3 การพัฒนา และคลี่คลายด้านรูปแบบและความคิด

3.3.1 ผลงานชิ้นที่ 1

มีเนื้อหาหลักอยู่ที่การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงและวัตถุที่มีส่วนเกี่ยวข้องกันผ่านบริบทการประกอบอาชีพ ผ่านพฤติกรรมการดำรงชีวิตของคนเก็บของเก่า ในผลงานรูปทรงหลักของการสร้างสรรค์งานชิ้นนี้มีอยู่ 2 ส่วนคือ รูปทรงมนุษย์ที่ตัดทอนรายละเอียดของร่างกายมนุษย์ และขยับเน้นอาการ ท่าทาง เพื่อให้เกิดความรู้สึกเหนื่อยล้า ยากลำบาก และรูปทรงวัตถุในการประกอบอาชีพ เพื่อให้เห็นถึงบริบทรอบข้าง เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่เกิดจากปัญหาเชิงโครงสร้างที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า

ข้าพเจ้านำเสนอบริบทในการประกอบอาชีพของกลุ่มคนเก็บของเก่าที่แสดงให้เห็นถึงสภาพการใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบัน ผ่านท่าทางของรูปทรงมนุษย์ ที่ทำให้เห็นถึงการเคลื่อนไหว ท่าทาง การบิดงอของรูปทรงแสดงให้เห็นถึงความเหนื่อยล้า ยากลำบาก ในการดำรงชีวิต

เนื้อหาจะสอดคล้องกับความคิด ที่ทำให้รูปทรงรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวหมุนวนเวียนด้วยการนำสายตาของรูปทรงมนุษย์ เพื่อให้เห็นการทำซ้ำผ่านท่าทาง การก้ม การนั่ง การยืน ในการประกอบอาชีพ ที่มีจังหวะต่อเนื่องของชิ้นงาน

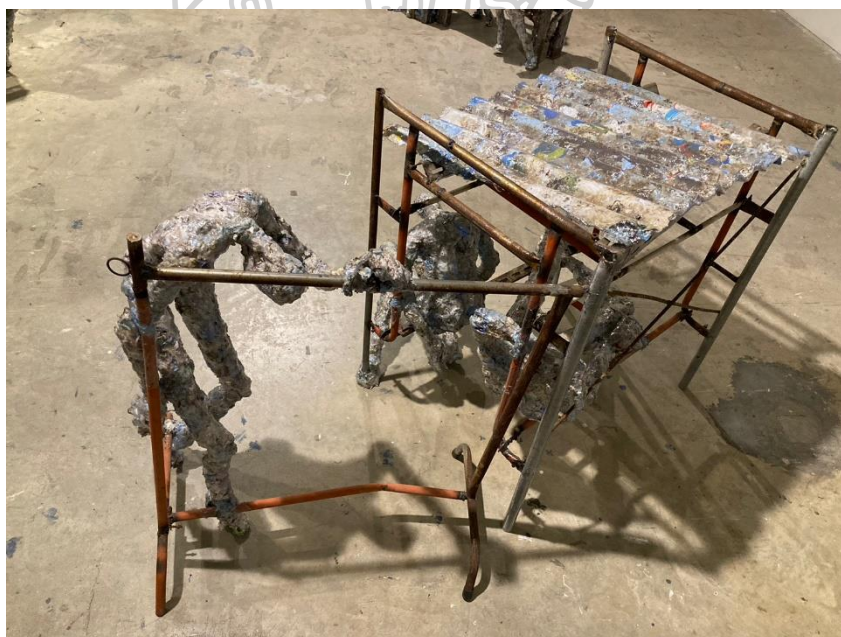
ภาพที่ 15 ภาพผลงานชิ้นที่ 1

ที่มา โดยผู้วิจัย

3.3.2 ผลงานชิ้นที่ 2

เป็นการพัฒนาต่อยอดจากผลงานชิ้นแรก นำมาสร้างต่อโดยใช้ แนวคิด เทคนิค วัสดุและวิธีการเดียวกัน โดยมีความคิดและเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการพื้นที่และการอยู่อาศัยของกลุ่มคนเก็บของเก่า เพื่อแสดงให้เห็นถึงกลุ่มคนเก็บของเก่าที่ขาด โอกาสและการสนับสนุนในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดี

ข้าพเจ้านำเสนอบริบทของการใช้ชีวิตประจำวัน ที่อยู่อาศัยที่สร้างจากวัสดุใกล้ตัวที่เหลือใช้ นำมาใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อแสดงให้เห็นการจัดการรูปแบบการดำรงชีวิตจากต้นทุนที่มี โดยยังคงรักษาแนวความคิดเรื่องความยากลำบาก ในการดำรงชีวิต ด้านเนื้อหา รูปทรง หรือพื้นผิว จากผลงานชิ้นแรกยังคงเดิม ในวัตถุที่สร้างขึ้นเพื่ออยู่อาศัย โดยมีลักษณะที่สร้างขึ้นเพื่อใช้งานจากวัสดุเหลือใช้ใกล้ตัว ด้วยความคิดที่แสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่เกิดจากปัญหาเชิงโครงสร้างที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิต

ภาพที่ 16 ภาพผลงานชิ้นที่ 2

ที่มา โดยผู้วิจัย

3.3.3 ผลงานชิ้นที่ 3

โดยเพิ่มเนื้อหา ของคุณค่าของวัตถุที่ส่งผลจากอิทธิพลรอบข้าง ที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิต นำเสนอผ่านรูปทรงคนกับวัตถุที่ถูกจัดการภายใต้ข้อกำหนดของสังคม เพื่อแสดงผลกระทบเชิง โครงสร้างที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิต และมีผลทำให้การใช้ชีวิตและการดำรงชีวิตเกิดข้อจำกัดทาง สังคม ดังนั้นรูปทรงที่ออกมาจึงเป็นรูปทรงของวัตถุที่แสดงออกถึงระบบการจัดการของ อุตสาหกรรมการผลิตที่แสดงให้เห็นถึง เทคโนโลยี การจัดการ จำนวน ที่มีผลกระทบต่อรูปทรงคน จะแสดงถึงการเบียดเบียนกัน การแทรกตัว ซึ่งส่งผลกระทบต่อทำให้ใช้ชีวิตอย่างยากลำบาก

ภาพที่ 17 ภาพผลงานชิ้นที่ 3
ที่มา โดยผู้วิจัย

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลงาน

4.1 วิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 1

4.1.1 วิเคราะห์ด้านรูปแบบ

การสร้างสรรคผลงานประติมากรรมรูปมนุษย์ที่บิดเบี้ยว จากเศษวัสดุด้วยการรีไซเคิล ในบริบทการประกอบอาชีพ ดังนั้นรูปทรงที่ออกมาจึงเป็นรูปทรงที่จับแน่นในส่วนของรูปทรงมนุษย์หลายท่าทางเห็นถึงรูปทรงที่ต่อเนื่องกัน การเคลื่อนไหว การแบก ภาระทั้งท่าทาง การลาก เพื่อให้เห็นความเหน็ดเหนื่อย โดยหลักการของผลงานชิ้นนี้นำเสนอผ่านรูปทรงมนุษย์ที่รูปทรงที่เคียงกัน (Juxtaposing Forms) และรูปทรงที่ต่อเนื่องกัน (Connecting Forms) ที่ถูกจัดการภายใต้ข้อกำหนดและข้อบังคับของสังคมที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า

4.1.2 วิเคราะห์ด้านเนื้อหา

ผลงานชิ้นนี้มีส่วนประกอบด้วยกัน 2 ส่วนคือ 1. รูปทรงของมนุษย์ 2. รูปทรงของรถซาเล้ง เป็นประติมากรรมกลุ่มคนมีลักษณะเป็น 3 มิติ รูปทรงของมนุษย์มีลักษณะแสดงอากัปกริยาแตกต่างกันออกไป รูปทรงของรถซาเล้งในการประกอบอาชีพ เป็นยานพาหนะในการเคลื่อนที่

ข้าพเจ้าเลือกรูปทรงมนุษย์ที่สร้างจากเศษพลาสติกในผลงานแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของวัตถุที่กลุ่มคนเก็บของเก่าเห็นคุณค่าของเศษขยะที่สร้างรายได้ รูปทรงของรถซาเล้งที่สร้างจากเศษเหล็กนำเสนอประสบการณ์และความรู้สึกจากพื้นที่จริงที่ข้าพเจ้าได้ประสบพบเจอเพื่อถ่ายทอดผ่านผลงานประติมากรรมที่เป็นเหมือนภาพสะท้อนให้เห็นกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งในสังคม ที่ใช้ชีวิตอย่างยากลำบากในการดำรงชีวิตของมนุษย์ภายใต้สังคมเมือง

4.1.3 วิเคราะห์ด้านบริบท

ผลงานสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่าในรูปแบบการจำลองเหตุการณ์นำเสนอผ่านบริบทของการประกอบอาชีพของกลุ่มคนเก็บของเก่าที่แสดงให้เห็นรูปทรงมนุษย์ที่แสดงเกินจริงผ่านอากัปกริยาต่างกันในกรประกอบอาชีพ สะท้อนผ่านทัศนคติของข้าพเจ้าที่รู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้คนกลุ่มนี้ ที่ต้องประกอบอาชีพอย่างเหน็ดเหนื่อย ทำงานหนัก

สกปรก ถูกรังเกียจจากผู้คน และถูกกีดกันออกจากสังคม แสดงให้เห็นปรากฏการณ์ความยากลำบากในการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่าผ่านผลงานศิลปะ

ภาพที่ 18 ภาพผลงานชิ้นที่ 1

ชื่อผลงาน : พุทธศักราชการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า

ขนาด : 115x212x130 ซม.

วัสดุ : เชื่อมโลหะ ปั้นดินแบบและหล่อพลาสติก

ที่มา โดยผู้วิจัย

ภาพที่ 19 ภาพผลงานชิ้นที่ 1
ที่มา โดยผู้วิจัย

4.2 วิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 2

4.2.1 วิเคราะห์ด้านรูปแบบ

เป็นการพัฒนาต่อจากผลงานชิ้นแรก นำมาสร้างต่อโดยใช้ แนวคิด เทคนิค วัสดุและวิธีการเดียวกัน นำเสนอผ่านรูปทรงมนุษย์ที่รูปทรงที่เคียงกัน (Juxtaposing Forms) และรูปทรงที่ต่อเนื่องกัน (Connecting Forms) มีรูปทรงมนุษย์ที่แสดงเกินจริงผ่านอากัปกริยาต่างกันในโครงสร้างที่พักอาศัย เกิดเป็นปรากฏการณ์ความเหลื่อมล้ำที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า ดังนั้นรูปทรงที่ออกมาจึงเป็นรูปทรงที่ถูกจัดการภายใต้ข้อกำหนดและข้อบังคับของสังคมที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า

4.2.2 วิเคราะห์ด้านเนื้อหา

ผลงานชิ้นนี้มีส่วนประกอบด้วยกัน 2 ส่วนคือ 1. รูปทรงของมนุษย์ 2. ที่พักอาศัย เป็นประติมากรรมกลุ่มคนมีลักษณะเป็น 3 มิติ รูปทรงของมนุษย์มีลักษณะแสดงอากัปกริยาแตกต่างกัน

ออกไป รูปทรงของที่พักอาศัย เป็นการสร้างจากเศษวัสดุ นำเสนอในรูปแบบการจำลองเหตุการณ์ นำเสนอผ่านบริบทของการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า

ข้าพเจ้าเลือกให้รูปทรงมนุษย์ในผลงาน ยังคงรักษาแนวความคิดเรื่องความยากลำบากในการดำรงชีวิต ด้านเนื้อหา รูปทรง หรือพื้นผิว จากผลงานชิ้นแรกยังคงเดิม ในวัตถุที่สร้างขึ้นเพื่ออยู่อาศัย สร้างจากเศษวัสดุใกล้ตัวที่เหลือใช้ ที่รู้สึกถึงความไม่แข็งแรง ความไม่มั่นคง โดยพฤติกรรม การดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่าแสดงให้เห็นถึงสภาพการใช้ชีวิตในสังคม

เนื้อหาหลักอยู่ที่การถ่ายทอดเรื่องราววิถีชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า การจัดการพื้นที่อยู่อาศัยของกลุ่มคนเก็บของเก่า ที่ต้องดำรงชีวิตจากพื้นฐานต้นทุนที่ต่ำ ไม่ได้รับการดูแลผลงานชิ้นนี้ จึงนำเสนอให้เห็นถึง สภาวะความไม่พร้อมของบุคคลทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

ภาพที่ 20 ภาพผลงานชิ้นที่ 2

ชื่อผลงาน : การจัดการพื้นที่อยู่อาศัยของกลุ่มคนเก็บของเก่า

ขนาด : 83x140x87 ซม.

วัสดุ : เชื่อมโลหะ ปั้นดินแบบและหล่อพลาสติก

ที่มา โดยผู้วิจัย

ภาพที่ 21 ภาพผลงานชิ้นที่ 2
ที่มา โดยผู้วิจัย

4.2.3 วิเคราะห์ด้านบริบท

ผลงานสะท้อนให้เห็นการจัดการพื้นที่อยู่อาศัยของกลุ่มเก็บของเก่าให้เห็นในรูปแบบการจำลองเหตุการณ์นำเสนอผ่านบริบทของที่อยู่อาศัยที่มีการจัดการรูปแบบการใช้ชีวิตประจำวันของกลุ่มคนเก็บของเก่า แสดงให้เห็นถึงความยากลำบากในการดำรงชีวิตจากต้นทุน และสะท้อนผ่านทัศนคติของข้าพเจ้าที่รู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้คนกลุ่มนี้ ที่ต้องดำรงชีวิตจากพื้นฐานต้นทุนที่ต่ำ ไม่ได้รับการดูแล และไม่ได้รับคุณภาพชีวิตที่ดี แสดงให้เห็นปรากฏการณ์ความยากลำบากในการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่าผ่านผลงานศิลปะ

4.3 วิเคราะห์ผลงานผลงานชิ้นที่ 3

4.3.1 วิเคราะห์ด้านรูปแบบ

นำเสนอผ่านความสัมพันธ์ระหว่างคนกับวัตถุที่มีส่วนเกี่ยวข้องผ่านรูปทรงที่ซ้อนกัน (Overlapping Forms) รูปทรงที่แทรกเข้าหากัน (Interpenetrating Forms) ถูกจัดการภายใต้ข้อกำหนดและข้อบังคับของสังคมที่แสดงให้เห็นถึงการตีค่าของคนจากวัตถุสิ่งของส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า ดังนั้นรูปทรงที่ออกมาจึงเป็นรูปทรงของวัตถุที่แสดงออกถึงระบบการจัดการของอุตสาหกรรมการผลิตที่แสดงให้เห็นถึง เทคโนโลยี การจัดการ จำนวน ที่มีผลกระทบต่อรูปทรงมนุษย์ จะแสดงถึงการเบียดเบียนกัน การแทรกตัว ซึ่งส่งผลกระทบทำให้ใช้ชีวิตอย่างยากลำบาก

ภาพที่ 22 ภาพผลงานชิ้นที่ 3

ชื่อผลงาน : ผลกระทบเชิงโครงสร้างที่ส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิต

ขนาด : 63x140x83 ซม.

วัสดุ : เชื่อมโลหะ ปั้นต้นแบบและหล่อพลาสติก

ที่มา โดยผู้วิจัย

4.3.2 วิเคราะห์ด้านเนื้อหา

ผลงานชิ้นนี้มีส่วนประกอบด้วยกัน 2 ส่วนคือ 1. รูปทรงของมนุษย์ 2. รูปทรงอุตสาหกรรม เป็นประติมากรรมกลุ่มคนมีลักษณะเป็น 3 มิติ รูปทรงของมนุษย์มีลักษณะแสดงอากัปกริยาแตกต่างกันออกไปอยู่ซึ่งได้รับผลกระทบจากรูปทรง ที่เป็นการสร้างจากเศษวัสดุ นำเสนอในรูปแบบการจำลองเหตุการณ์นำเสนอผ่านบริบทของการดำรงชีวิตในสังคม

ข้าพเจ้าเลือกให้รูปทรงมนุษย์ในผลงาน แสดงกิจกรรมการดำรงชีวิตที่มีความรู้สึกถูกระงับภายใต้สังคมที่วัดคุณค่าของคนจากวัตถุ คุณค่าของวัตถุที่ส่งผลจากอิทธิพลรอบข้าง ที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิต นำเสนอผ่านรูปทรงคนกับวัตถุที่ถูกจัดการภายใต้ข้อกำหนดของสังคม เพื่อแสดงผลกระทบเชิงโครงสร้างที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิต และมีผลทำให้การใช้ชีวิตและการดำรงชีวิตเกิดข้อจำกัดทางสังคม ถูกกีดกันออกจากสังคม ถูกเอารัดเอาเปรียบ เป็นข้อกำหนดในการดำรงชีวิต

เนื้อหาหลักอยู่ที่การถ่ายทอดเรื่องราววิถีชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า ผลกระทบเชิงโครงสร้างที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตที่กลุ่มคนเก็บของเก่า แสดงให้เห็นการเข้าถึงโอกาสและการเข้าไม่ถึงทรัพยากรของประชาชนไม่ได้รับการดูแล เพื่อแสดงผลกระทบเชิงโครงสร้างที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิต และมีผลทำให้การใช้ชีวิตและการดำรงชีวิตเกิดข้อจำกัดทางสังคม

ภาพที่ 23 ภาพผลงานชิ้นที่ 3

ที่มา โดยผู้วิจัย

4.3.3 วิเคราะห์ด้านบริบท

ผลงานสะท้อนให้เห็นผลกระทบเชิงโครงสร้างที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่าให้เห็นในรูปแบบการจำลองเหตุการณ์นำเสนอผ่านบริบทของการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการจัดการรูปแบบข้อจำกัดทางสังคม ผ่านกระบวนการบีบอัดของขยะ แสดงให้เห็นปรากฏการณ์ความยากลำบากในการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่าผ่านผลงานศิลปะ

ภาพที่ 24 ภาพการแสดงผลงาน
ที่มา โดยผู้วิจัย

บทที่ 5

สรุป

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้เป็นผลงานวิทยานิพนธ์ที่สร้างมาจากแรงบันดาลใจของข้าพเจ้า มีเนื้อหาสาระทั้งหมดของการสร้างสรรค์ประติมากรรมชุดนี้เกี่ยวกับ การดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า แสดงให้เห็นถึงการค้นคว้าหาข้อสรุป ทั้งด้านเนื้อหาและรูปแบบเป็นการต่อยอดความคิดสร้างสรรค์ที่ต่อยอดแนวความคิดในระยะเวลาการศึกษา ทำให้ได้เรียนรู้ อุปสรรคปัญหาทั้งหลายมาประมวลวิเคราะห์ สังเคราะห์ แยกแยะข้อดีข้อเสีย เพื่อปรับปรุงในผลงานการสร้างสรรค์ของข้าพเจ้าต่อไป

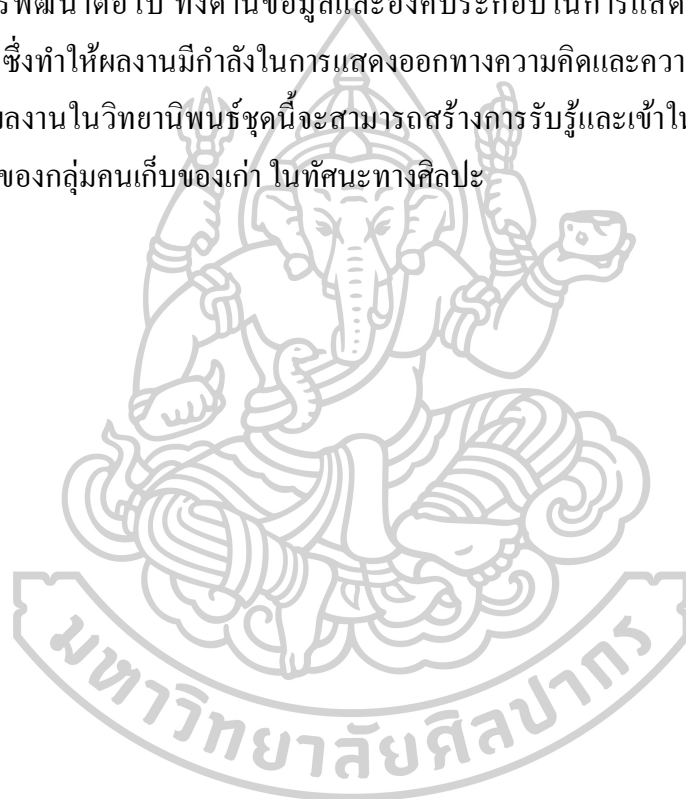
ในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ การดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า ข้าพเจ้าได้ประสบพบเจอปัญหาต่างๆ มากมายซึ่งเป็นอุปสรรคในการค้นคว้าและสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ก่อให้เกิดประสบการณ์ใหม่และการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ ทั้งกระบวนการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ผลงาน การตีความหมาย การจัดการเทคนิค รวมไปถึงการจัดการรูปทรงและองค์ประกอบให้สอดคล้องกับแนวความคิด ซึ่งให้ผลงานแสดงออกทางความคิดและความรู้สึกต่อผู้ชม เพื่อให้เห็นถึงการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า ข้าพเจ้าจึงทดลองสร้างรูปทรงของมนุษย์และใช้วัสดุจากเศษวัสดุเพื่อให้เห็นถึงแหล่งที่มา จนกลายเป็นรูปทรงที่ปรากฏในผลงาน แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงและวัตถุที่มีส่วนเกี่ยวข้องกัน ในรูปแบบการจำลองเหตุการณ์นำเสนอผ่านบริบทการประกอบอาชีพ ผ่านพฤติกรรมการดำรงชีวิตของคนเก็บของเก่า แสดงให้เห็นความยากลำบากในการดำรงชีวิตของมนุษย์ภายใต้สังคมเมือง ในรูปแบบการดำรงชีวิตที่มีอิทธิพลมาจากต้นทุน โดยพฤติกรรมการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่าแสดงให้เห็นถึงสภาพการใช้ชีวิตในสังคม เห็นถึงสภาพแวดล้อม บริบทรอบข้างที่มีเนื้อหาแสดง ความยากลำบากในการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า

เอกสารประกอบการทำงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ เป็นการสรุปโดยผู้ศึกษาให้ทราบถึงแนวความคิดและกระบวนการศึกษา รวมถึงแนวทางในการสร้างสรรค์ที่เกิดจาก การค้นคว้า ทดลอง เทคนิค และกระบวนการต่างๆ ในการศึกษา แม้ว่าผลงานประติมากรรมของข้าพเจ้าอาจจะ มีข้อบกพร่องและไม่ใช่ผลงานที่ดีที่สุด แต่อย่างน้อยข้าพเจ้าหวังว่าการสร้างสรรค์งานประติมากรรมนี้ จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะบอกเล่าเรื่องราวของกลุ่มคนเก็บของเก่า ที่สะท้อนให้เห็น

มุมมองหนึ่งในสังคม เพื่อน้อมนำความรู้สึของผู้คนทั่วไปให้ได้รับรู้และให้ตระหนักถึงความยากลำบากในการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า

ข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์หัวข้อ การดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า เป็นวิทยานิพนธ์ที่นำเสนอเนื้อหาของการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า ตลอดระยะเวลาในการค้นคว้าเกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ในการสร้างสรรค์ เจออุปสรรคและข้อจำกัดในการสร้างสรรค์ เพื่อให้ผลงานสมบูรณ์มีการพัฒนาต่อไป ทั้งด้านข้อมูลและองค์ประกอบในการแสดงออกให้สอดคล้องกับแนวความคิด ซึ่งทำให้ผลงานมีกำลังในการแสดงออกทางความคิดและความรู้สึกต่อผู้ชมมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยหวังว่าผลงานในวิทยานิพนธ์ชุดนี้จะสามารถสร้างการรับรู้และเข้าใจในความยากลำบากในการดำรงชีวิตของกลุ่มคนเก็บของเก่า ในทัศนะทางศิลปะ

รายการอ้างอิง

Aaron Peck. (2563). Edward and Nancy Kienholz's Disturbing American Symbolism. เข้าถึงได้จาก <https://www.frieze.com/article/edward-and-nancy-kienholzs-disturbing-american-symbolism>.

Lina Tsikouta-Deimezi, National Gallery. (2554). "Linatsikouta-Deimezi, The vulnerable-Strong figures by vallynomidou." เข้าถึงเมื่อ 27 พฤศจิกายน 2562. เข้าถึงได้จาก <https://vallynomidou.wordpress.com>.

Robert Pincus-Witten. (2510). GEORGE SEGAL AS REALIST. เข้าถึงเมื่อ 11 ธันวาคม 2562. เข้าถึงได้จาก [https://hmong.in.th/wiki/George_Segal_\(artist\)](https://hmong.in.th/wiki/George_Segal_(artist)).

Supang Chatuchinda. (2564). พลาสติก 102 : ความลับของระบบรีไซเคิล. เข้าถึงเมื่อ 13 มีนาคม 2566. เข้าถึงได้จาก <https://www.greenpeace.org/thailand/story/19181/plastic-secret-of-recycle-system/>.

กานท์กลอน รักธรรม. (2560). "ไทยแลนด์ดินแดนแห่งความเหลื่อมล้ำ! เมื่อรายได้ การศึกษา โอกาส แม้กระทั่งท้องถนน ก็ไม่เห็นหัวคนจน. เข้าถึงเมื่อ 11 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://themomentum.co/momentum-feature-thailand-inequality-2016-by-oxfam/>.

เดชา สังขวรรณ, รุ่งนภา เทพภาพ. (2553). ปัญหาคนจนเมืองในชุมชนแออัด: องค์กรความรู้และกระบวนการขับเคลื่อน เปรียบเทียบประเทศไทย และประเทศเกาหลี. เข้าถึงเมื่อ 11 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก http://www.asia.tu.ac.th/journal/EA_Journal15_1/A3.pdf.

พิชา รักรอด. (2563). จัดการปัญหาขยะก่อนลงถังด้วยหลัก 7R ทางเลือกเพื่อหลีกเลี่ยงมลพิษพลาสติก หลังวิกฤต โควิด-19. เข้าถึงได้จาก <https://www.greenpeace.org/thailand/story/16588/plastic-7r-to-manage-single-use-plastic-problem/>.

รัชวดี แสงมหะหมัด. (2560). ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา: คุณภาพสังคมที่คนไทยมองเห็น

Disparities in Education: Social Quality in Thai's Views. เข้าถึงเมื่อ 11 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://kpi-lib.com/library/en/books/kpibook-23888/>.

ศุภเจตน์ จันทร์สาส์น. (2554). คุณภาพชีวิตของคนไทย: นัยจากสถิติการฆ่าตัวตาย Quality of Life of Thai People: The Implication from Suicide Statistics. เข้าถึงเมื่อ 11 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www2.feu.ac.th/acad/llrc/jid/Detail.aspx?id=397>.

ศุภเจตน์ จันทร์สาส์น. (2560). คุณภาพชีวิตของคนไทย: นัยจากดัชนีการพัฒนามนุษย์. เข้าถึงเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2562. เข้าถึงได้จาก https://www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/oct_dec_11/pdf/aw09.pdf.

หน่วยงาน/องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้าน เด็กสนับสนุน โดยสสส. (2562). คลองเตยโมเดลกับการพัฒนาเด็กภายใต้สังคมแห่งความเหลื่อมล้ำ. เข้าถึงเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2562. เข้าถึงได้จาก http://social-agenda.org/wp-content/uploads/2016/09/arklongtorymodel-and-social-inequality_2559.pdf.

อรัญย์ หนองพล. (2561). ไพโรจน์พิเชฐเมธากุล 'The Possitivity Scrolls ม้วนกระดาษของความหวัง'. เข้าถึงเมื่อ 27 พฤศจิกายน 2562. เข้าถึงได้จาก <https://seriousrobert.com/2018/03/23/hello-stranger>.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ชนารักษ์ ชาวกงจักร์
วัน เดือน ปี เกิด	10 กันยายน 2536
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลแม่และเด็ก
วุฒิการศึกษา	ศิลปบัณฑิต สาขาประติมากรรม วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลรัตนโกสินทร์ ศิลปมหาบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ ภาควิชาประติมากรรม คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	59/477 ถนนสุขาภิบาล 5 ซอย 76 แขวงออเงิน เขตสายไหม จังหวัด กรุงเทพ 10220

